

בלבבי

משכן אבנה

שויתי ה' לנגדי תמיד

שיעורי בקול הלשון ♦ בלבביפדיה עבודת ה' "ברית" #41777132 ♦ בלבביפדיה מחשבה "גרס" #41784613

נקודה מתוך הפרשה - במדבר

בפרשתן (במדבר ג, ד) כתיב "וַיָּמָת נָדָב וַאֲבִיהוּא לִפְנֵי יְהוָה בְּהִקְרָבם אֵשׁ זָרָה לִפְנֵי יְהוָה בְּמִדְבָּר סִינִי וּבָנִים לֹא הָיוּ לָהֶם וַיִּכְהֶן אֶלְעָזָר וַאֲיִתָמָר עַל פְּנֵי אֶהֱרֹן אֲבִיהֶם". מתעוררת השאלה מדוע נוקטת כאן התורה לשון יחיד.

ביאור מורינו הרב שליט"א

אבפרשה דידן כתיב "וימת נדב ואביהו וגו' ויכהן אלעזר ואיתמר וגו'". אולם בדברי הימים (א כד, ב) "וימת נדב ואביהו", לשון יחיד "וימת", אולם סיפא דקרא, "ויכהנו אלעזר ואיתמר", "ויכהנו" - לשון רבים.

וכתב השפתי כהן (על אתר), וז"ל, נאמר "וימת נדב ואביהו", כי היה לו לומר וימותו נדב ואביהו, אבל אמר "וימת", לפי שלא היה להם בנים ושניהם נחשבים כגוף אחד, זהו אומרו "ובנים לא היו להם", עכ"ל.

ושורש הדבר שנעשו גוף אחד, כתב בשער הגלגולים (הקדמה לב), וז"ל, כאשר מתו נדב ואביהו במעשה הקטורת שחטאו בו, ואירע אח"כ ענין פנחס שהרג לזמרי וזכה שנכנסו בו בחינת נדב ואביהו, עכ"ל (ועיי"ש, הקדמה לג). ואילו היה להם בנים לא היו צריכים להתגלגל, ועתה נתגלגלו בפנחס ונעשו לאחד, וזהו "וימת" לשון יחיד (ועיין נפלאות חדשות, במדבר ד"ה לכהן. ועיין רבינו בחיי במדבר ג, א). ויתר על כן, בשורשם נדב ואביהו הם נפש אחת, כמ"ש בשער הגלגולים (שם), וז"ל, נפש נדב ואביהו וכו' זו נפש אחת נקראת ולא שתיים, כנודע מספר הזוהר בפרשת אחרי מות, בנדב ואביהו תרי פלגי גופא הוו, עכ"ל. (עיין זוהר אחרי מות נז ע"ב). ונתבאר מדוע כתיב "וימת" ולא וימותו גבי נדב ואביהו.

והטעם שכתב "ויכהן" לשון יחיד, גבי אלעזר ואיתמר, כתב באברבנאל (על אתר), וז"ל, ואמר "ויכהן אלעזר ואיתמר", והיה ראוי שיאמר ויכהנו, אבל אמר, "ויכהן", לפי שהיה אלעזר העיקר, והוא נשאר כהן גדול אחרי אביו. ודרך הכתוב לאמר כן, וכמוהו "ויקח משה ואהרן" (לעיל א, יז) "וימת נדב ואביהו", עכ"ל. (ועיין עוד בפירוש מהר"י קראו על אתר פסוק א. ועיין ספרנו, שביאר ש"יכהן" קאי על משה רבינו). ובעומק אף אלעזר ואיתמר יש להם שורש אחד מעין נדב ואביהו (עיין עץ חיים, שער לח, פ"ז, מ"ת). וכמ"ש בשער הגלגולים (הקדמה לג), וז"ל, אלעזר ואיתמר הם משורש אחד עכ"ל. (ועיין שער הפסוקים, שמיני, סימן י ד"ה והנה אלעזר ואיתמר).

ולכן כתיב בהם "ויכהן", אולם אינו כנדב ואביהו שנתגלגלו בפנחס ונעשו אחד בפועל, לכך בדה"י לגבי נדב ואביהו כתוב לשון יחיד, "וימת", אולם לגבי אלעזר ואיתמר כתיב "ויכהנו" לשון רבים, כי בפועל הם שנים. ומובן א"כ החילוק בין נדב ואביהו לאלעזר ואיתמר, ומבואר מדוע בקרא דידן כתוב באלעזר ואיתמר לשון יחיד, ובדה"י כתוב לשון רבים.

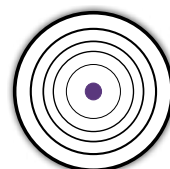
ועוד נראה, שכתב "ויכהן אלעזר ואיתמר על פני אהרן אביהם" ואמרו (ויק"ר כ, יא) ר' יצחק אמר בחייו, ר' חייא בר אבא אמר במותו. ונראה שלשיתר ר' יצחק "בחייו של אהרן על פניו" מחברם לאחד, ולכן כתיב "ויכהן". אולם לשיתר ר' חייא בר אבא זהו לאחר מותו, ולכן אין כח המחברם, ולכן כתיב בדה"י "ויכהנו" לשון רבים, והבן.

תוכן הגיליון

עמוד א'	נקודה מתוך הפרשה
עמוד ב'	ערכים מתוך ספרי בלבבי משכן אבנה
עמוד ג'	ליקוטים במדבר
עמוד ד'	שאלות ותשובות שבועות
עמוד ה'	שולחן ערוך סימן יב' סעיף ב'
עמוד ו'	עץ חיים עם ביאור בלבבי משכן אבנה פרק ח'
עמוד ז'	עץ חיים עם פירושים על התורה - ועל העבודה
עמוד טו	תמצית השיעור ברית

צורת אדם

בנושא פאת הראש
יום שלישי ז' סיון
רח' הרב בלוי 33
ירושלים
20:30

בלבביפדיה עבודת ה'

יתקיים כל יום חמישי
רח' הרב בלוי 33
ירושלים
20:30

בלבביפדיה מחשבה
יתקיים כל יום רביעי
חולון 20:30

קו ישר לשמיעת
שיעורי מורנו הרב שליט"א
ב'קול הלשון'
ישראל 073.295.1245
USA 605.313.6660

© כל הזכויות שמורות
מערכת 'בלבבי משכן אבנה'
טלפון 052.763.8588
פקס 03.548.0529
bilvavi231@gmail.com

לקבלת העלון
בדוא"ל
bilvavi231@gmail.com
לקבלת העלון
בפקס 03.548.0529

כל החומר
[וזלת מדור הליקוטים והשרת]
שמופיע בגיליונות
מידי שבוע
יוצא לאור לראשונה

רכישת ספרי הרב
ספרי אברמוביץ'
משלוח ברחבי העולם
03.578.2270
USA 718.871.8652
books2270@gmail.com

מתן תורה - שני גילויים ודרכים היו במתן תורה, שעל ידם האדם מגיע לקב"ה. גילוי אחד, דרך אחת - בחינת דרך האבות קודם מתן תורה, דבקות בקב"ה, ועל ידי כן הגעה ל'עשרת הדיברות' (כי הקב"ה כולל הכל - גם את עשרת הדיברות). וזהו הגילוי במתן תורה שקרע כל הרקיעים והראה להם שאין עוד מלבדו. והגילוי השני, הדרך השנייה, שזוהי הדרך שהתחדשה במתן תורה, זהו נתינת התורה, 'עשרת הדיברות' בשורש, ותר"ג בהתפרטות, וע"י קיבוץ כל הפרטים בחיצוניות, והכניסה לעומק הפנימי של התורה, האדם מגיע לפנימיותה של התורה, שזהו הקב"ה. ויש לכרוך את שני צורות העבודה הללו ברצוא ושוב. [בלבבי משכן אבנה, חלק ו', פרק י"ז]

מתן תורה - גילוי של 'ברית המקשר', שנקשר קשר בין ישראל לאביהם שבשמים, קשר בל ינותק, 'נתקעה אמונה בליבם', שהאדם מאמין בבוראו. אך למעלה מכך, מצד ההתגלות של הארת תורת משיח, יתגלה שהמציאות של ה'אני' היא אמונה, אחדות בעצם, שמציאות האדם מצד עצמה מאוחדת עם הקב"ה מאז ומעולם. [בלבבי משכן אבנה, חלק ח', פרק ב', אות י"א]

מתן תורה - במתן תורה נתגלו שני מדרגות של דבקות בקב"ה: א. "אנכי ה' אלוך" [דיבור לזולתו] - שזהו דביקות בקב"ה במדרגת 'אצילות', דביקות מצד ההפלאה, דביקות מצד כח השלילה שהאדם אינו משיג את הקב"ה. ב. "וירד ה' על הר סיני" - דבקות שלמעלה ממדרגת אצילות, דבקות בעצמותו ית' ממש [ביש האמיתי, מדרגת 'התכללות'], גילוי של הקב"ה כמות שהוא, שלא ביחס לנבראים, "אתה הוא עד שלא נברא העולם". [בלבבי משכן אבנה, חלק ט', פרק י"ב]

מתן תורה - מתן תורה זהו שורש ה'אמונה' שיש לנבראים, שהשי"ת נתן תורה ונתן הוראה לנבראים, צוה את ישראל במצוות [וכן יש בחינה של 'מתן תורה' של ז' מצוות בני נח (שם)]. וזהו המכריח היחיד שיש לנבראים, וכמ"ש 'אסתכל באורייתא וברא עלמא'. כי לולי מתן תורה יכל האדם להאמין שאין עוד מלבדו כפשוטו, כי אין שום דבר שיתאמר לו שיש נבראים. ומאידך במתן תורה נתגלה ש'אין עוד מלבדו', ולכן פרח נשמתו - ביטול מציאות הנברא. וכן נתגלה האיחוד של האמונה בין שני החלקים הללו, שמחד יש נבראים, ומאידך אין עוד מלבדו, התכללות היש והאין, ולכן הקב"ה החיה אותם לאחר מכן, שזו מדרגת התכללות עצם היות הנברא בא"ס. [פירוש בלבבי משכן אבנה על ספר הבעל שם טוב, בראשית, אות י"ז]

שבועות - בחג השבועות ישנו שינוי פנימי, בו עוברים מ'עולם של ספירה וצפיה' ל'עולם של השגה והתחברות' [בלבבי משכן אבנה, חלק ח', פרק י"א, אות ט']

שבועות - פסח - כח של 'דילוג' [קדושת ה'נפש', שבכוחה לדלג על הזמן והמקום]. שבועות - כח של קדושת ה'זמן' (תספרו חמישים יום), סוכות - כח של קדושת ה'מקום' (בסוכות הושבתי את בני ישראל). [בלבבי משכן אבנה, מועדי השנה, חלק ב', פסח]

שבועות - גילוי ה'אור הבלתי נמנה' (גילוי ה'אין סוף'), יום החמישים, שאינו נמנה.

שבועות - בחינת שער ה' דבינה (וענין הבינה שמחזיר הרע לטוב), בחינת 'לב'. ובחינת 'נוקבא', ובחינת 'תשובה' (ולכן הקב"ה מצאן לישראל ישנים, בחינת חזרה לשורש). [בלבבי משכן אבנה - תורת הרמז, מועדים]

שבועות - בחינת שבת תחתונה - מלכות, בחינת שבת עליונה - שבועות, בינה. [שם]

מתן תורה - בחינת 'יחוד', כמ"ש 'ויחן ישראל כנגד ההר', וכמ"ש בהגדה 'אילו קרבנו לפני סיני'. [שם]

מתן תורה - בחינת 'תורה אור' (והכנתו ע"י הספירה, מלשון ספירה 'הארה'). [שם]

מתן תורה - גילוי ה'ראשית' של "אנכי ה' אלוך", וגילוי שה'אורייתא' הוא השורש של ה'ברא עלמא'. ולכן נקרא 'יום הביכורים', ביכורים לשון ראשית, שמגלה כיצד ה'ראשית' הגשמית [של 'בראשית'] מתגלה בה "אנכי ה' אלוך" וה'אורייתא'. ולכן מביאים את הביכורים ל'בית המקדש', כלומר, מביאים את ה'ראשית' אליו ית"ש. [בלבבי משכן אבנה, מועדי השנה, חלק ב', שבועות, 'אסתכל באורייתא וברא עלמא']

מתן תורה - יש לו דין 'רגל', שלושה רגלים. ובו יש גילוי של כח ה'הרגל' דקדושה המוחלט שבנפש, שזהו ההרגל של 'ותרגלנו בתורתך'. [בלבבי משכן אבנה, מועדי שנה, חלק א', הקדמה]

מתן תורה - קודם מתן תורה, קודם שניתנו 'גדרי' תורה, תר"ג מצוות, כל אחד היה עושה נחת רוח לקב"ה כפי גדרי שכלו והכרת נפשו (לבד מז' מצוות בני נח) [לצורך תיקון העולמות]. במתן תורה, ניתנו גדרי 'ודאי' של תר"ג מצוות, וזהו גילוי שלמעלה מגדרי ספק, למעלה מן העולמות. וזהו הכח העליון של התורה. [בלבבי משכן אבנה, חלק ה', מילי דעבודה, אות ס"ז]

הוספות

מתן תורה - במתן תורה שבו הקדימו "נעשה" ל"ונשמע", הקדימו את ה"אמת" ל"תענוג", שרצו לעשות מחמת ה"אמת" ולא מחמת ה"תענוג". ולכן "פסקה זהומת", כי בזה תיקנו את חטא אדם הראשון שאכל מעץ הדעת, שעניינו בקשת תענוג, שבפרי העץ מונחת חשקת העונג שבאכילה, ומאז הוא נפל למדרגה שהוא מתקשר לכל דבר ע"י כח העונג, ולא ע"י כח ה"אמת". וגם בדבקות בבורא, הוא נקשר לבורא ע"י כח העונג, ולא ע"י האמת שבדבקות - מחמת שהוא מציאות אמיתית אחת מוחלטת. וזה נתקן במתן תורה. [פירוש בלבבי משכן אבנה על דרך ה', חלק א', פרק ב']

מתן תורה - ישנה מדרגה של עסק התורה בעמל ויגיעה באופן שהאדם 'ממית את עצמו עליה' (ילק"ש חקת רמז תשס"ב), אך במתן תורה התגלתה מדרגה למעלה מכך, מדרגת שער ה' שבתורה, שעל כל דיבור ודיבור פרוח נשמתו. וענין מדרגה זו, שמרוב עוצם תשוקת ההתדבקות אליו ית', פרוח נשמתו. וזהו הכח שהאדם נמשך אחריו יתברך כברזל אחר אבן השואבת. [בלבבי משכן אבנה - מועדים, פסח, 'עבודת דורנו - מהי']

מתן תורה - במתן תורה קיבלו את התורה במדרגה של 'אין', כי הם לא קיבלו את כל התורה כולה, אלא רק את עשרת הדיברות, שהם בחינת ה'אין', כי בהם כלולים כל התורה כולה, כמ"ש ר' סעדיה גאון. ועל זה אמר רב יוסף "אי לאו ההוא יומא כמה יוסף איכא בשוקא", שהוא דבק במדרגת ה'אין' שקיבלו במתן תורה. [קול דממה דקה, אות ש"ה]

ודאי שבפנימיות הכל בהשגחת ה' ית', שמשגיח על הכל במעמקים של "עיני ה' אלוֹקֵיךְ בה מראשית שנה ועד אחרית שנה" מניע את אותה תנועה, אבל היא באיתכסאי שמתלבש עליה 'לדעתך', לדעת הערב רב, הדעת דקלוקל. מביאים את בני לא"י, והם אלו המתראים בהנהגה כמנהיגים את עם ישראל, אבל הם מנהיגים אותו באופן של דעת דקלוקל.

וכשנמצאים בא"י, יש נסיון גדול של א"י. יש נסיון לחיות בא"י, לחיות במדרגה של קדושה של "ואמלא אותו בחוכמה בתבונה ובדעת". ויש את הניסיון שנעשה כאן עוד ועוד דעת השכלה של חיצוניות. כל מי שיש לו עין מעט רואה את סדר הדברים, הם הם אלו שהחזירו כביכול את בני לא"י לפחות בחלקם הגדול, והם אלה שמניעים את הכל עוד פעם להשכלה, לדעת דערב רב - עד שמטביעים את כל הספינה כולה בדעת הערב רב. (שיחת השבוע 065 שלח-ארץ ישראל תשע"ח)

וזהו בחינת דאג, אד-ג. מבואר על הפיזור לארבע שלא יתנתק ממקור האלף. ונעשה כן ע"י אגד, אד-ג. שאוגד את האלף עם הדלת. ותיקון זה נתגלה באבני המשכן, "שני אבנים לקרש האחד". אבן אב-ן. שסוד המשכן במדבר מקום גלות, אולם לא גלות מצד הקלוקל, אלא בבחינת "לכתך אחרי במדבר וכו' בארץ לא זרועה", והמשכן מצרף את כל מי ששוכן סביבותיו בארבעה רוחות. היפך הגלות שמפזרת לארבעה רוחות. ומכח כך מאיר שם אדנות, אד-ג. שמכח אדנותו ית"ש מצורפים כל ישראל, ואין בהם פזור. (רל"א - אד)

וידבר ה' אל משה במדבר סיני. מב-דר. וכתוב ודברתם בם, בם ולא בדברים בטלים, כמו שדרשו חז"ל, ושוורשם ל"ב נתיבות חכמה, וי' מאמרות שבהם נברא העולם. ויחדיו עולים מ"ב. כי יש את התורה ויש את כח האמירה דיבור, עשרה מאמרות, עשרת הדברות. ומצות דיבור בדברי תורה, צירוף התורה עצמה, ל"ב, כנ"ל, עם כח הדיבור, י' כנ"ל, וזהו ודברת בם. ושוב מדבררשו כביכול אצלו ית"ש, שאסתכל באורייתא וקרא בה ואמר י' מאמרות, ועי"ז ברא עלמא. וזהו כללות התורה. וע"ש כן נקרא האדם מדבר, במ-דר, ובפרטות כל התורה כולה שמותיו ית' שמו, ואחד מן השמות הוא שם מ"ב, כמו שכתוב בקדושין (עא). ובפרטות א-כא ג' שמות מ"ב. א. הויה פשוט ומלא באלפין, ומלוי המלוי, עולה מ"ב אותיות. ב. שם אהיה - יהו', עולים בגימט' מ"ב. לכן ר"ת של אנא בכח גדולת ימינך וגו' כנודע מ"ב תיבות, וצורת חלוקה של ז' פעמים ו', עולה מ"ב. ושוורש כל אחד מן ו' אלו, הרי מ"ט, והוא שורש ספירת העומר מ"ט ימים, ויום חמשים שבו נתנה תורה כנודע. ושלמות מדרגה ודברת בם, נתגלה במתן תורה י' דברות עיין רע"מ (בהר קח, ע"ב). (רל"א ב-ם)

ובקלוקל אמרו כל הנושא אשה עולה לגדולה, ונשא עשיו את בשמת, בשם דקלוקל שהיו מקטרים לע"ז. ובקלוקל שנפלו ממדרגת מתן תורה, ממדרגת אדם למדרגת בהמה, כדכתיב נפלו כבהמות נדמו, היפך עלית בהמה לאדם. ולאחר מכן היה משכן לתקן זאת, ובעיקר מקדש שבחלקו של בנימין, במ - נימין, ושם הקרבת בהמה לעילא. ובעומק כל כח העליה לא"י מכח שם מ"ב - ותחלתו קריעת ים סוף ע"י נחשון בן עמינדב, מב-עינד. ומכאן ואילך מ' שנה היו במדבר מדבר, במ-דר, כנ"ל, מקום מעבר לא"י מעבר, במ-ער. ושלמות העבודה בא"י, מקום הגבוה ביותר, בבגדי כהונה, מגבעת, במ-געת, שהוא גבוה מכל, שע"ש כן נקרא מגבעת. (רל"א ב-ם)

יש שני דינים באדם, באדם עצמו יש דין של ופדויו מבן חודש תפדה ל' יום, ומתי התחדש דין של פדיון ל' יום בבכור, מאיפה התחדש פדיון בכורות? ביציאת מצרים, קדש לי כל בכור מצד כך הם נגאלים במדרגה של ל', החודש הזה לכם ראש חדשים ל' יום, מכוח כך פדיון בכור ל' יום זה גאולת מצרים במדרגת אדם. אבל עיקר הגאולה מתחילה ממדרגה שנקראת פסח בהמה, והיא מתגלה גם באדם שזה יום שמיני למילתו, כל העם היוצא ממצרים כי מולים הם, בשעה שהם יצאו ממצרים הם נימולו, לאחר מכן במדבר ארבעים שנה שלא נשבה רוח צפונית לא נימולו, אבל כמו שמפורש ביהושע כי כל העם היוצא ממצרים מולים הם, כוונת הדבר שניטל המדרגה של הערלה של הבהמה. (ערב רב - נפילים)

מכוח אותם ענקים שהם פוגשים בחברון שם מתגלה הבפועל של הקליפה הנקראת ענקים, השורש שלו היה וגם ערב רב עלה עמם, אבל איפה הפועל של אותו גלות שנקראת ענקים? בכניסתם לארץ, מכוח כך חל הארבעים שנה במדבר ימתו פגריכם, מה התהליך שנעשה? יום לשנה יום לשנה הם נשארים במדבר, מה שתמיד נאמר לחטוף מהר מה קרה עם אותו זמן? יום הפך לשנה, זה בדיוק הפוך מושמרתם את המצות, מצוה הבאה לידיך אל תחמיצנה, מצוה הבאה לידיך אל תחמיצנה כלומר אל תתן לה שהות של זמן, מה קורה בקליפת הענקים שמכוחה הם לא נכנסו לאר"י? הפוך בדיוק יום לשנה יום לשנה, היפך ממה שיום אחד בשנה חשוב שנה שזה האל תחמיצנה כאן נאמר הדין שכל יום הפך להיות שנה, זה השורש של הקליפה שנקראת פרעה, כמו שידוע פרעה בגימטריא שנה, זה ההכלה של אותה קליפה בפועל. (ערב רב - ענקים)

הגר"א וכן בקובץ הערות של רב אלחנן וואסארמן מאריך, שהגלות בתראה היא גלות של ערב רב. כשהבני ישראל עלו מצרים, "וגם ערב רב עלה עמם", מראשית יצירתם של עם ישראל יש להם תוספת על העיקר, וזה נקרא ערב רב. הם אלו שהחטיאו את ישראל בעגל, והם החטיאו את ישראל כסדר בהיותם במדבר אבל אז הם לא היו ראשי ישראל אלא הם היו ערב רב. שם ראשי ישראל היו משה ואהרן, וכשמשה עלה לשמים, "וירא העם כי בושש משה לבוא", זה הערב רב. בני ישראל לא היו בתחילת חטא העגל. זה הגיע רק מהערב רב. הערב רב הזה מלווה את ישראל מיום יציאתם ממצרים, עד השתא בדור שאנחנו נמצאים. (דרשות כלליות - זמן שמד תשע"ג)

באחרית הימים, אם היו זוכים, אז כל כנסת ישראל היו חוזרים לארץ ישראל 'זכו על ענני שמיא'. אבל כשלא זכו, כמו שמבואר בדברי רבותינו אז חלק מכנסת ישראל חזרו מכח גירוש של האומות, שגירשו את ישראל, ומכח כך חזרו לא"י. ועי"כ הכניסה לא"י היא 'לא לדעתך', באופן של דעת משה, באופן של דעת של "אלוקים עשה את האדם ישר", אלא כמו שאומר הגר"א כידוע, וכמו שהאריך ר' אלחנן וסרמן, שעומק האחרית של הגלות היא תהיה בהנהגת ראשי הערב רב, והם הם אלה שהביאו כביכול את בני לא"י ארץ ישראל עוד פעם.

אבל מאותו מקום של העשרה מרגלים של "במדבר הזה ימותו פגריכם", מאותו מקום כביכול חוזרים לארץ ישראל בדעתו דנחש, בדעתו של ערב רב, נחש עקלתון היפך האורח מישר. והכניסה לא"י מכוחם ועל ידם.

מהי השפעת המיוחד בשבועות

שאלה:

לוחות ראשונות ולוחות שניות, עמילות, השגת התורה ע"י רוח הקודש, זיכור הגוף, זכרון, עבודת ליל שבועות
שאלה: איזה השפעה מיוחדת של תורה יש בשבועות יותר משאר השנה?
תשובה:

השאלה היא ברורה, והתשובה היא מאד מאד ברורה. בשבועות שהיה מתן התורה, היה בו ג' חלקים:
(א) עשרת הדברות שקיבלנו בהר סיני, (ב) לוחות ראשונות שהיו צריכים להתקבל ב"ז תמוז ונשתברו, (ג) לוחות שניות שקיבלנו ביוה"כ שהיא תורה של כפרת ומחילת עוונות.
זה שלש מדרגות כפשוטו, בשלבים.
עכשיו אנו נמצאים אחרי שבירת הלוחות, אז איבדנו עיקר המדרגה של הר סיני, של עשרת הדיברות. וכמו שאמרו בגמ' עכשיו שמנשתברו הלוחות יש מיתה בעולם ויש שכחה בתורה. במילים ברורות מאד, המדרגה שקיבלנו בהר סיני, לא קיימת עכשיו. עכשיו אנו נמצאים במדרגת התורה של יוה"כ, לוחות שניות, שהיא תורה של כפרת עוונות. וזה עיקר התורה שלומדים בשאר השנה, האור של התורה שאנו עוסקים בשאר בשנה הוא מדרגת לוחות שניות. לא רק שאיבדנו הלוחות ראשונות אלא איבדנו כל המדרגה של מעמד הר סיני בכלל. ויש יום אחד בשנה, חג השבועות, שמתנוצץ בו לא רק האור של לוחות ראשונות, אלא מעמד הר סיני שהיה לפני חטא כלל.

שאלה: מלבד שבועות, האם האדם יכול לקבל שייכות למדרגה של מעמד הר סיני?

תשובה: אחד ממש זכרונות, הובא בביאור הלכה מההספר החינוך שהוא מקרא מפורש, זכור יום אשר עמדת לפני ה' בחורב. יש לזה חיבור בנעלמות בודאי, זה מקרא מפורש, זכור היום אשר עמדת לפני ה' בחורב.

שאלה: מה היה המעלה של לוחות הראשונות שלא היו בהן שכחה, דא"כ אין בזה עמילות.

תשובה: שאלה מאד מאד יסודית. אנחנו ב"ה גדלנו בעולמה של תורה ואחד מן היסודות שחינכנו עמה הוא, אם בחוקות תלכו, שתהיו עמלים בתורה. כל ילד יודע שצריך עמילות בתורה, וזוהי אמת לאמיתו, ברור, זה דברי חז"ל. מתי חז"ל אמרו הדבר, על איזה לוחות אמרו חז"ל את הדבר? על הלוחות שניות. זה לא נאמר על הלוחות ראשונות. כל הצורך בעמלות בתורה, וברור שזה מוכרח לכולנו, ובלי עמל אין משיגים תורה, זהו מחמת שנשתברו הלוחות, והאור של מדרגת מתן תורה נתכסה, ולכן צריך עמל כדי להגיע לאותו מדרגה של תורה, ובלי עמל לא משיגים תורה. אבל להגיע להר סיני היה עמל להגיע לקבלת התורה. מ"ח קנינים שהתורה נקנית בהם זה עמל להכין לקבלת התורה. אבל להכין לעשרת הדברות, זה היה עמל? בודאי שלא. אם לא נשתברו הלוחות, אין עמל. כל ההכרח לעמול בתורה זה תולדת החטא. צדיקים יושבים וכו' ונהנים מזיו השכינה, זה גילוי ידיעת התורה בלי עמל. בעוה"ב אין עמל בתורה. זה תורה לפני החטא. בהתורה של אחרי החטא, החטא מסתיר ולכן נצרך עמל. כל הקושיות שיש לנו בדברי תורה, הם מחמת ההעלמה על דברי התורה.

אבל לעת"ל כשיהיה ומלאה הארץ דעה את ה' וכו' אז יהיה גילוי של התורה בעצם, ואז השגת התורה יהיו באופן של נהנין מזיו השכינה, ודביקות בו ית' שמו, קוב"ה ואורייתא חד. וכמו שכבר עכשיו יש אופן להשיג התורה על ידי רוח הקודש, ברור ופשוט בחז"ל כן, זאת אומרת שיש דרך נוספת גם עכשיו איך להשיג ד"ת. רק שעל מנת כן, צריך לצאת מחטא, ולהיות זך ונקי, להשיג את דברי התורה. וזה יהיה תורה דלעתיד.

שאלה: מה הכוונה שיכול להשיג התורה בדרך רוח הקודש? תשובה: התשובה היא מאד ברורה. רוח הקודש, אם זה לא מדרגת נבואה של משה רבינו, אז על ידי רוח"ק הוא משיג רק חלקים בתורה, אבל לא כל התורה. לא שמשיג כל התורה ברוח הקודש. כמו ששאבו רוח"ק בשמחת בית השואבה, לא השיגו כל התורה מזה, רק השגה חלקית ע"י רוח הקודש. ועוד אפ"ל אם משיג כל התורה על ידי רוח"ק, כל זמן שלא זיכך את גופו, אין תורתו נעשית תורתו בתוך מעי. רק מתוך עמל הגוף בתורה יש את הזיכור הזה לכל הגוף. אפ"ל אם יש לו השגה בתורה מרוח הקודש, עדיין צריך לזכך את כל גופו. אור התורה מגיע לכל חלקי גופו רק על ידי עמל תורה. וכשהוא יהיה בעולם התחיה, אינו צריך זיכור של עמל התורה עכשיו, מחמת שהוא כבר עבר הזיכור. כל חיותו מהתורה אז, אבל לא מהעמל של התורה.

שאלה: לאיפה אנו חוזרים בכל שנה בשבועות? והאם נכון לומר שאם זה היה יום חתונתו של הקב"ה עם הכלל ישראל אבל הלוחות נשתברו וא"כ ע"י עמל בתורה אנו חוזרים לאותו קשר שהיה לנו בסיני?

תשובה: נכון מאד, מפורש בגמ' עלובה כלה וכו', שעדיין יש חביבותא גבן. כלומר, אם ח"ו לא היה עכשיו את החביבותא הזו, באמת לא היה שייכות עכשיו המדרגה של שבועות. אבל יש לנו שייכות לשבועות, ע"י החביבות שקיימת עכשיו. ונכון שאמרתם, שע"י עמל בתורה אנחנו חוזרים לזה יותר.

אבל צריך להבין עמוק, עיקר העמל שמתגלה בשבועות, דבר דק להבין, זה לא עמל התורה. העמל הוא לתקן את מהמידות, זה מ"ט ימי הספירה. ובשבועות בלילה, עיקר העבודה היא לא עמל התורה, אלא עיקר העבודה היא השגת התורה. רק שאדם לא השיג בלא עמל. אבל במדרגה הראויה, יתכן שאם אדם בא לליל שבועות והוא לא עמל בתורה, הוא יכול לקבל התורה. בדקות כלומר. אם אדם יש לו שני אפשרויות בליל שבועות, או לעמול בתורה או לקבל התורה בהשגה, זה זמן של השגה. ליל שבועות הוא לא זמן לעמול בתורה. העמל הוא לכל הימים של לפני מתן התורה, וכשמגיע שבועות יש השפעה הבא מלעילא. רק שרוב בנ"א אין להם שייכות לזה, אז מה, הם ירדמו? לכן עמלים בליל שבועות. אבל, זה לא עיקר המדרגה של ליל שבועות. עיקר העבודה בליל שבועות הוא השגה, לא עמל. בכל השנה כולה העבודה היה עמל, וליל שבועות הוא זמן של השגה, רק שרוב בנ"א אין להם את השני אפשרויות, ולכן בודאי שהם צריכים לעמול. שאלה: בשאר השנה צריך עמל לשם עמל, ובשבועות עמל לא לשם עמל?

שאלות ותשובות

מדת הסבלנות?

תשובה: שאלה נכונה מאד. יש זיכוכ כללי על מידות, ואם הוא עובד לזכך את מידותיו אז הוא מקבל אור כללי של התורה. אבל אם הוא עמל לזכך עצמו על דבר מסוים בהתורה, אז הפרט הזה מאיר לו יותר ואז הוא מקבל אור פרטי יותר. כמו דברי רבי ישראל סלנט שיש אור תורה פרטי מזה לסייע לו אם עוסק בסוגיא מסוים. שאלה: גם קודם מתן תורה היו מצוות כמו קידוש החודש וכו' ובמתן התורה שמעו רק העשרת הדיברות, אז מה הנקודה שנתחדש בשבועות?

תשובה: יש בזה כמה חלקים. בקצרה ממש. בשבועות עצמה, דבר ראשון היה גילוי של הקב"ה. דבר שני, יש גילוי של תורה. זה ברור כיון שקוב"ה ואורייתא חד, זה לא שני גילויים נפרדים של גילוי תורה לעצמו וגילוי של וירד ה' על הרי סיני לעצמו. הגילוי היה שהקב"ה דיבר תורה. היה גילוי של הקב"ה, והיה גילוי של התורה, והגילוי היה שהקב"ה דיבר התורה. היה שלשה גילויים שהם אחד. בשאר כל המדרגות כולם יש את הצד ההפוך הגמור, "תופסי התורה לא ידעוני", בצד התחתון, רואים תורה ולא רואים הקב"ה וצריך לאחדם, אדם פותח ספר ורואה שם הרבה חכמה אבל לא רואה בגילוי שמה את הקב"ה. אמנם במעמד הר סיני היה הגילוי של "לפרוש ממנו איני יכול", הגילוי השלם. שאלה: זה הפירוש של השגת התורה, שהם חשו שהקב"ה נתן להם התורה?

תשובה: זה חלק מקבלת התורה. עצם כך שהם קיבלו, ואנו עוסקים השתא מה הם קיבלו. הקבלה הפשוטה היה כמו שאמרו בגמ' כפה עליהם הר כגיגית, השלב הבא שהיה נותן התורה. לא רק קבלת לעצמה, אלא קבלה של קוב"ה ואורייתא בבת אחת. זה מה שהם קיבלו במדרגת הר סיני, כהגדרה כוללת.

תשובה: בשבועות העמל הוא לא לשם עמל ולכן לא צריך לעמול, אלא העבודה היא להשיג מלמעלה.

שאלה: האם מגיעים לזה על ידי שהאדם זוכר היטב את התורה שהוא לומד?

תשובה: זיכרון טוב זה דבר חיצוני, לא תורה ממדרגה פנימית שעומדת לפניו תמיד מכח אור נשמתו. הזיכרון של תורה צריך לבוא מנשמה פנימית. להבדיל יש בנ"א שזוכרים כל התורה, אבל בדיוק כמו אלו שזוכרים כל דבר. זכרון אמיתית ופנימית בתורה לא בא מזכרון המוח חיצוני שיכול לזכור הרבה דברים, אלא הוא זכרון בתורה שבו התורה נעשית חלק ממנו, עצם מעצמו.

שאלה: איפה השפעת התורה יש בשבועות, אם איבדנו הכתרים שקיבלנו במתן תורה.

תשובה: הרמח"ל מאריך בזה שכל אור שמסתלק נשאר ממנו רושם, ועל ידי עמל יכול לחזור לאותו מצב ראשון שהיה. דוגמא שורשית, עובר במעי אמו למד כל התורה על ידי מלאך שמלמדו, ואח"כ כשיצא לעולם בא מלאך וסוטר על פניו והוא שוכח כל לימודו, ועל ידי עמל התורה הוא יכול לחזור להתורה שהוא למד כשהיה עובר במעי אמו. מעין אותו דבר, מדרגת מתן תורה מכח עמל, למדרגה הקודם של עדיין "חביבותא גבן". שאלה: אדם לעמל יולד כתיב.

תשובה: אדם לעמל יולד מפורש בהפסוק שזה תולדת חטא, וקודם החטא היה בחירה לאדם אם לבחור בחיים של עמל או בחיים של למעלה מעמל, ואילו לא חטא היה נכנס מיד לשבת שהוא חיים שלמעלה מעמל, וכל השגתו בתורה היה בא לו לא ע"י עמל. רק הוא בחר בצד התחתון, של תערוכות טוב ורע, שבו יש עמל.

שאלה: אדם שעמל בזיכוכ נפשו ומכח כך מקבל התורה כמו הרב אמר, אז מה החילוק אם הוא מזכך נפשו מכח עמל בתורה בסוגיא שקשה לו, או אם הוא מזכך נפשו מכח שהוא עובד על

עבודת פסח ושבועות בפנימיות הנפש

שאלה:

לכבוד הרב שליט"א, יש לי שאלה בנוגע לפנימיות העבודה שיש לנפש האדם מצד עבודת הזמן שבין פסח לשבועות. בפסח העבודה בנפש לכאורה היא העבודה של פשיטות, ביטול אני, ענוה. זהו המשמעות הפנימית של מצה, לחם עוני, לחם של ענוה, לחם של פשיטות, מצב בנפש של "אין אני", ביטול האני והרגשות של הפשטה מה"אני", שהאדם מופשט מה"אני" כיון שיש רק את ביטולו למציאות הרבש"ע. וביחד עם זה יש את איסור אכילת חמץ בפסח, כיון שחמץ מורה על גאווה ועל ענין ישות שבאדם, ובפסח העבודה היא ענוה, פשיטות, "מצה" שהוא לחם עוני, היפוך הגאווה והישות, ה"חמץ" שבנפש.

לאחר מכן יש נפילה מהמוחין דגדלות של פסח לעבודה של קטנות, עבודת ספירת העומר, שהוא עבודת הבירור המידות של הנפש הבהמית שלנו, לטפל עם הבהמיות של הנפש ולתקנו, עד שמגיעים אל חג השבועות.

בחג השבועות, השתי לחם בא חמץ דייקא, בהיפוך מפסח שיש בו איסור חמץ. וראיתי שהרב יצחק מאיר מורגנשטרן שליט"א מסביר שהעבודת הנפש בשבועות הוא לא המצב של "אין אני" כמו בפסח, אלא ל"הקריב" את אני לה', ליקח ה"אני"

ולהקריבו לה', להקדיש את הרצונות שלנו ולשעבדם לרצון ה'. כלומר שבשבועות אנו צריכים ליקח את החמץ שלנו, את האני שלנו, ולהקריב אותה לה'. וא"כ נמצא לכאורה שבפסח יש עבודת את ביטול האני באופן שהאדם אינו חש את האני בכלל, כיון שאין אני ויש רק את מציאות הרבש"ע, וזהו ההפשטת האני בפסח שהוא מרומז ע"י הפשיטות של המצה, אבל העבודה בשבועות אינו להפשיט האני אלא באופן שונה, ליקח האני שלנו ולהקריב אותה לה'. אם זה נכון, לכאורה השאלה היא, למה הסולם בנוי כך? לכאורה השלב הראשון בעבודה הוא הקרבת ה"אני" לה', ורק לאחר מכן יש את עבודת ההפשטה, להפשיט את כל הרגשת ה"אני" בכלל ולהרגיש רק את מציאות הרבש"ע. א"כ למה הסדר הוא הפוך (פסח שהוא הפשטת האני, אין אני בכלל, ואח"כ שבועות, הקרבת האני להרבש"ע)?

תשובה:

בשבועות אין גדר הדבר הקרבת האני כפשוטו, אלא נגלה ביום החמישים, שער הנו"ן, כללות ההפכים. אני - אין, בבת אחת. ונגלה האני האמיתי, הוא ית"ש, ומכח כך נדבק האני הנברא באני האמיתי.

סיבוב, ושורש אור הסובב ואחריו מאיר אור הממלא, ובעיקר בירידת המן. ובשבועות מאיר אחדות כולם יחדיו. ממלא, סובב, ולמעלה מכך בבת אחת, בסוד אני - אין. כנ"ל.

ומה שבפסח נגלה אין, הוא בסוד ביטול החכמה דייקא, כמו שהוזכר פעמים רבות בספרי האדמו"ר הזקן, ולא ביטול של ענוה בחינת בינה. כי בליל פסח נגלה אנכי יוצא בתוך ארץ מצרים, גילוי אור א"ס שלמעלה מממלא כל עלמין ולמעלה מסובב כל עלמין. ואח"כ ביום ראשון נגלה אור הסובב, בבחינת יציאת מצרים בפועל, ששם נאמר ויסב אלקים, לשון הסבה (כמ"ש שמ"ר), ולשון

מאכלי חלב בשבועות - הטעם הפנימי

קץ וגבול, הנבראים כולם נהפכים בערכו לקטנים. ולכך במ"ת כל ישראל נתגלו כקטנים ממש "כגמול עלי אמו", שיונק חלב משדי אמו, ולכך נהגו לאכול מאכלי חלב כתינוק. ובמצב זה האדם נמצא בתמימותו העמוקה, ובשבועות חוזרים לתמימות זו, ומתוך תמימות זו דבקים בו ית"ש, תמים תהיה עם ה' אלקיך, ופרשו תמים תהיה - אזי - עם ה' אלקיך, אזי אתה עם ה'. ומכך כך דבקים בתורה, בבחינת תורת ה' תמימה.

שאלה:

שלו' להרב שליט"א.

מה הקשר בין מאכלי חלב לשבועות. ואיך אדם יכול להכניס יותר פנימיות אל תוך מעשה זו של אכילת מאכלי חלב בשבועות. תשובה: כבר נתבאר בזה טעמים רבים, ובס"ד הוצא לאור קונטרס ובקרבנו ע' טעמים לדבר. ונוסיף עוד טעם בס"ד. תינוק כל מאכלו אינו אלא חלב לרוב עדינותו, ובמ"ת נגלה הוא ית"ש, וירד ה' על הר סיני, וכאשר נגלה הא"ס ב"ה, שאין לו

פריחים בבית ובביהכ"ס בשבועות - שורשו וטעמו

שאלה:

שלו' להרב שליט"א.

מה הקשר בין פריחים בבית בשבועות. וכשהאדם רואה את הפריחים בשולחנו בשבועות, איך הוא יכול להתבונן על דבר זה באופן פנימי ולהפוך דבר חיצוני זה לדבר פנימי או דבר עבודה? והאם יש עומק במנהג זה משום שהפריחים הם זכרון למה ש"פריחה" נשמתן של ישראל בשעת מתן תורה?

תשובה:

שורש מנהג זה הובא בשו"ע או"ח (סי' תצ"ד), שנוהגין לשטוח עשבים זכר למתן תורה שהיו שם עשבים סביב הר סיני כדכתיב הצאן והבקר אל ירעו וגו'. וכתב המ"א שם שנוהגין להעמיד אילנות בבהכנ"ס ובבתים זכר שבעצרת נידונו על פירות האילן ויתפללו עליהם. והגר"א ביטל מנהג זה, משום שעכשיו הוא חק העמים להעמיד אילנות בחג שלהם. עיי"ש במ"ב סק"י. והרי שבפוסקים הוזכר בעיקר לשון של אילנות ועשבים. אולם כלול גם שם תואר פרח בדבר. ויש נהגו לחלק שושנים רמז לישראל שנמשלו לשושנה. ושורשי הדברים. נודע שבשעת שורשי הקלקול הראשון שעליו

אמרו חז"ל שהיה בונה עולמות ומחריבן, בחורבן זה חלקי האור שהיו בו נפלו לרע, ומספר החלקים שנפלו הם כמנין רפ"ח. ורמז לדבר אמרו "ורוח אלקים מרחפת על פנים המים", מרחפת - אותיות - מת - רפ"ח. ובשעת מ"ת (ר"ת מ"ת, שהפך לתם, תורת השם תמימה) פסק המות, כמ"ש בריש ע"ז לחד מ"ד. ואזי אותם חלקי האור, רפ"ח, נתעלו, וז"ש שפרחה נשמתם, כלומר שעלה יחד עמהם חלקי אורות הללו. וזהו עומק מ"ש ששוחטין עשבים זכר למ"ת שהיו שם עשבים סביב ההר, כדכתיב הצאן והבקר אל ירעו וגו'. וביאורו, שהבהמות נתעלו ממדרגת בהמה למדרגת אדם, כנודע, שבפסח קרבן שעורים מאכל בהמה, ובשבועות חיטים מאכל אדם. ולכך נאמר הצאן והבקר אל ירעו, שאזי נתעלה הכל למדרגת אדם. ואשר על כן למעשה כתב המג"א שמעמידים עצים זכר לכך שבעצרת נידונים על פירות האילן ויתפללו עליהם. והיינו תפילה לתקן אכילת עץ הדעת, שהוא הפרי הראשון שנאכל, ולגלות פרי של עץ החיים מכח התורה שהיא עץ חיים, ולכך נהגו להעמידם סביב למקום הקריאה בתורה, שהיא עץ חיים למחזיקים בה.

חג השבועות יום הדין על התורה - מדוע לא נתקנו תפילות מיוחדות

תשובה:

התורה ניתנה במסירות נפש, שעל כל דיבור פריחה נשמתם, וכן בכל שנה עיקר מדרגת יום זה מסירות נפש שלמעלה ממדרגת תפילה. ומסירות נפש הוא בבחינת "הלכה ואין מורין כן", ולכך לא נתבאר סדרי עבודה זו בדברי רבותינו.

שאלה:

לכבוד מו"ר ועט"ר שליט"א. ידועים דברי השל"ה הקדוש שפי' בעצרת נידונים על פירות האילן, שנידונים על התורה בחג השבועות. ולכאן' יפלא מאוד מדוע לא למדונו שאר רבותינו ענין נורא זה? וגם מדוע לא תקנו חז"ל הכנה גדולה לחג השבועות, לפחות כעין שתקנו לקראת ימי הדין של ר"ה ויוהכ"פ, כראוי למי שעומד בדין על התורה שבה תלויה כל העליה הרוחנית שלנו? ועוד. בשל"ה הקדוש כתוב כי בחג השבועות דנים את האדם לכמה תורה יזכה בכמות ובאיכות מדוע לא תקנו חז"ל תפילות מיוחדות על כך? יישר כח.

שאלות ותשובות

ליל שבועות - לימוד לבד

שאלה:

ביחס ללימוד בחג שבועות, מי שלימוד זה מפריע לו בסדר לימודיו ביום. האם עדיף ללמוד בלילה יחד עם הציבור משום אל תפרוש מן הציבור, או שהתועלת והעליה הפרטית שלו עדיפה על חשש זה של פרישה מהציבור?

תשובה:

אם אין ניכר הפרישה ראוי ללמוד לבדו באופן שזה תועלתו. ואם אפשר לו לפחות זמן מועט ילמד עם הציבור. וכן יקשור נפשו בשרש נשמות ישראל ולא ילמד לבדו כפשוטו.

מהות חג שבועות ביחס לנשים ולנערות

שאלה:

מהו מהות חג השבועות ביחס לנשים ולנערות, והאיך אפשר להסביר להם את הקשר שלהם לקבלת התורה. במיוחד שהחלק שלהם הוא רגשי, האיך אפשר להסביר להם ברגש את מהות החג? תשובה: א. ויחן ישראל כאיש אחד בלב אחד - אחדות עם כל ישראל. ב. התקשרות לשרש הפנימי ביותר - מאור שבתורה שלמעלה

מדעת חכמה ובינה. והוא מדרגת "תורת ה' תמימה". ג. בפועל - מדרגתם מדרגת שירה "תורה איקרי שירה", "וענתה בי השירה הזאת לעד". [הערכת המערכת: להרחבת חלק זה, ניתן לקרוא את השיעור שירת האשה באספקלריא יהודית, שהובא בספר בלבבי משכן אבנה - מועדי השנה, ח"ב, עמ' תצז].

ליל שבועות - צורת הלימוד

שאלה:

מה הרב מציע לעשות בליל שבועות מעבר למה שהרב לימד אותנו שהאדם צריך להכין עצמו. מה סדר הלימוד שהרב מציע? האם לצאת גם להתבודדות? האם ללמוד אותו סדר שיש באותו מקום שהאדם גר או שהוא ילמד לבד? תשובה:

ללמוד מתוך חיבור עמוק מח ולב, כל אחד לפי חלקו, מהמקום העמוק ביותר בנפשו, שער החמישים שבנפש, ביום החמישים. וכחלק מכך יש גם לגעת ב'לבד' שבנפש, שהוא המקום העמוק ביותר בפרטיות הנפש [ע"ע ערך תורה שאלה].

חג שבועות - האם להתאמץ למצוא מקווה

שאלה:

האם לעשות מאמץ מיוחד למצוא מקווה?

תשובה:

כן.

צורת הלימוד בליל שבועות ע"מ להגיע לשער הנ' שבלב ולריכוז מחשבת

שאלה:

שלו' להרב שליט"א. הרב אמר שהעבודה בליל שבועות הוא להתחבר ככל היותר אל שער הנ', תורה של קודם החטא, תורה מתוך מסירות נפש. איך אני יכול לעשות את זה למעשה. שהרי בתורה האדם צריך להיות מרוכז רק בשכל, ולא להכניס הלב וההרגש. א"כ איך בליל חג השבועות אדם יכול לחבר את עצמו אל שער הנ' שהוא ענין של לב, בלי לטשטש שכלו. בשלמא אם האדם לומד דברי אגדה בליל שבועות, אז הוא לומד באופן של לב, אבל אם אדם לומד או חוזר על שמעתא, איך הוא יכול להיות מרוכז בשכלו בליל שבועות על לימודו, אם הוא ג"כ רוצה להכניס עבודה פנימית לתוך לימודו. (וכמובן ששאלה זו נוגעת רק לאדם פנימי ולא לאדם שהוא לומד רק באופן של ידיעה שכלית קרה בלבד).

תשובה:

תשובה: קודם לימודו יכוון לבבו, מתוך עומק הלב ותשובה, כמ"ש הנפה"ח, שער ד'. ולפיכך חלק הלב בעיקר שייך קודם הלימוד, כהכנה ללימוד, "ולבבו יבין ושב". ולאחר שהכין לבבו היטב ידבק מחשבתו בהשקטה ובריכוז מדויק מתוך התאמצות מחשבה עדינה, שקטה, עמוקה וחדה, עד כלות כח המחשבה, מתוך שקט פנימי, רוגע ונעימות. וכך יעשה וחוזר חלילה לפי ערכו מתוך הכרת כוחות נפשו ללא שבירת כלי המוחין שח"ו בזה נפלו רבים. ולכך נצרך הפסקה של השקטה ביני לבני. וצורה זו למעשה: תחילה תשובה וברור הלב, אח"כ דיבוק מחשבה באומץ עד כלות המחשבה מתוך נעם, כנ"ל, ואח"כ השקטה, מנוחה של קדושה. וחוזר חלילה. וקרוב לכך היה צורת לימודו של החזו"א כל ימי עומדו על דעתו.

סימן יב' - סעיף ב': היכא דצריך כדי עניבה ומתוך שהחוטמים עבים אינו יכול לענבם, ואילו היו דקים היה בהם כדי עניבה, כשר. הגה: ומשערין בחוטמים בינונים.

בירור הלכה - סעיף ב'

הנה שורש הדין בגמ' (מנחות, לח, ע"ב) שאמרו, בעי רב אשי, אלימי דלא מיענבי ואי הוו קטיני מיענבי, מאי, א"ל רב אחא בריה דרבא לרב אשי, כל שכן, דמינכר מצותיההו. וצריך הבנה מה סיבת מינכר מצותיההו שייך ומועיל לחסרון שא"א לעונבים מפני עוביים. ועיין שפת אמת שם. וכתב במג"א (ס"ק ו) וז"ל, ולכאורה יש ללמוד מזה, שמצוה לעשות חוטמים עבים, ויש לדחות דדוקא כשנפסקו אז מינכר מצותיההו יותר כשהם עבים, אבל בתחלה יותר נאה לעשות בינונים, שהם נאים יותר משום זה אלי ואנוהו, עכ"ל. וצ"ב מדוע דייקא כשנפסקו מינכר מצותיההו יותר כשהם עבים, ומה מועיל מינכר, הרי אי אפשר לעונבם. ונבאר בזה כמה סברות.

א. יש לבאר שהרי בחוט עבה, בכלל מאתים מנה, ויש שם גם חוט דק שראוי על ידו לענוב, א"כ יש כאן ג"כ כשרות, אלא שיש סברא לומר שתוספת העיבוי פוסלת, שע"ז אינו יכול לעונבו בפועל, וע"ז אמר ששורש הכשרות בחלק הדק שבחוט, והתוספת אינו פוסל, אלא להיפך שבח הוא, דמינכר מצותיההו. ובדקות יותר, כתב הלבוש (ס"א) וז"ל, השיעור שאמרנו באורך הציצית שהוא שלשה טפחים, כבר ידעת שאינו מן התורה, רק שחכמים נתנוהו לעשות כן לכתחילה, דבהכי הוי נוי ציצית, עכ"ל. ועוד כתב שם (ס"ג) וז"ל, דקשר אחד הוא דאורייתא, ואח"כ גם הענף הנפרד למטה בכל שהוא, לפיכך נחלקו רש"י ור"י בשיעור עניבה שאמרו חז"ל וכו', עכ"ל. והבן ששיעור חז"ל שיהא בו נוי, ולכך עיקר הנוי הוא בעניבה, אולם אם הם חוטמים עבים, יש נוי באופן אחר דמינכר מצותיההו, והבן, שנוי תלוי במינכר, ודו"ק.

ב. דין שישאר כדי עניבה, הוא מפני שיהא "חשיבות" בהם, ולכך אם הם עבים ומינכר טפי הוה שיעור חשוב, או חשיב מפני אורכו או חשוב מפני עביותו. עיין משכנות יעקב (סימן ט).

ג. לפי מה שנתבאר לעיל, שבעי קשר עניבה שיהא ניכר שהשאיר חלק של החוטין ולא קשרם, כי יש דין גדיל קשור, ופתילים ציציות נפרדות, ובפחות מקשר עניבה אין ניכר שנשאר חוטמים שאינם קשורים כיון שלא קשרם, כי אינם בני קשירה. ולפ"ז בחוטמים עבים שמינכר אף שבפועל לא ניתן

לקושרם אולם ניכר לעין הרואה חוט לא קשור, וזהו מינכר מצותיההו, היינו ניכר דין שיהא חוטמים לא קשורים, וניכר הן החלק הקשור והן החלק הבלתי קשור. ד. כיון שעיקר מצות ציצית, הוא "וראיתם" אותו, לכך מדרבנן בעי דבר הנראה לעין, או נראה ע"י שיעור עניבה, או ע"י עובי החוטין שאזי מינכר טפי.

הלכה פסוקה - סעיף ב'

לכתחילה יעשה חוטמים בינונים, משום זה אלי ואנוהו.

פירוש על דרך הסוד - סעיף ב'

מוחה גדר ענינה, ענב, ענ-ן. וזהו שורש ענינה, כי כאשר קושר נעשה ענ יותר.

ואמרו (מנחות, לח, ע"ב) איצטיל להו, כדי לענכן, לענכן כולהו צהדי (ואז נצרך עב יותר), או דילמא כל חד וחד לחודיה, תיקו. והשורש לענוז כולם, הוא משורש עב, כי כל אחד לעצמו הוא דק, ויחדיו הם עבים, ולכן נצרך לענב כולהו צהדי הדדי, שיהא צחינת ענב, ענ יותר, ודו"ק.

וזהו שורש מ"ש שם, צעי רב אשי, אלימי דלא מענב ואי הוו קטיני מיענבי, מאי, א"ל רב אחא צריה דרצא לרב אשי, כל שכן דמינכר מצותיההו. ופרש"י (ד"ה כל שכן) וז"ל, כל שכן - דכשרין, דהואיל ואילו הוו דקים כל כך דכשרים, דהא ארוכין הן כדי ענינה, כל שכן כשהם עבים דמינכר מצותיהו טפי, עכ"ל. והציאור כנ"ל, שכל ענינה לשון עב, עציות, ולכן כאשר עבים יותר כל שכן שכשרים, והבן.

ונודע ששורש עב, הוא מילוי של הוי"ה דיודי"ן העולה ע"ב. והשורש הוא שם הוי"ה עצמו, ומחילת התפשטותו הוא צחינת מילוי ע"ב - עציות של שם הוי"ה. וכן נגלה צהתפשטות הקו מאור א"ס (עץ חיים בתחילתו), שהוא קו אחד דק, שורש לחוט לציצית דק, ואח"כ מתפשט ונעשה עב, ג' קוים ועיגולים, ואח"כ נורת אדם, שהם עציות צערך הקו, והבן.

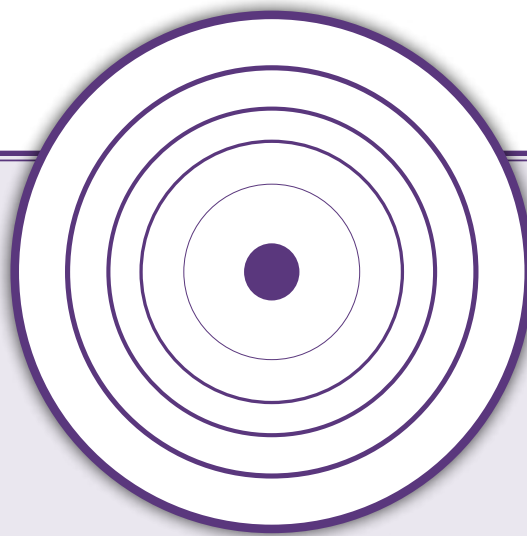
וכתב הרא"ש (הלכות ציצית, סימן ז) וז"ל, והוא דקאמר רב, נפסק חוט מעיקרו פסול, לאו דוקא מעיקרו, אלא כל שלא נשאר צו כדי

עציות, צחינת עניצה כנ"ל, וצשלשה יש קשר גמור, כנודע. כי כל קשר הוא קושר צין צ' דברים, ועמו הכח המחצרים שהוא שלישי. ולכך מהות עניצה תחילתו עציות, שצעציות זו יש צחינת "קשר" עניצה. וסוגיא זו דידן אינה עוסקת בקשר עניצה, אלא צעציות שצעניצה.

וצקלקול עציות זו נופלת לנחש, שנכרך סביב האדם, כמ"ש לעיל מדברי השפתי חכמים (ויקרא, כא, ב), והוא צחינת שנעשה מקו אחד עיגול, שהוא שורש הקלקול, בסוד עיגול – עגל, כנודע.

עניצה נפסק מעיקרו קרי ליה, עכ"ל. והיינו כי צעיקרו הוא קו דק, וכאשר מתארך או שנעשה עצ צפועל, או שאורך שיעור ההתארכות יש צו כדי עניצה, כדי אורך לענוב, שהעניצה יוצרת עציות כנ"ל, ודו"ק. ואם אין צו אורך שיוצר עציות, חשיב כאילו נעקר מעיקרא, כי אין לנו אחיזה בדקות אלא רק בהתפשטותו שנעשה עצ, כדוגמת א"ק, שאין לו אחיזה בקו עצמו רק בהתפשטותו צא"ק, שאז נעשה עצ כנ"ל, וכשם שאין לנו אחיזה בשם הוי"ה אלא מכח מילואו, כנ"ל.

והצנ, שמצד כך שורש עניצה אינו שייך לקשר, אלא שקו אחד דק אין צו עדיין קשר כי הוא אחד, ואח"כ נעשה ג' קוים, צחינת

צורת אדם בנושא פאת הראש

יום שלישי ז' סיון תשפ"ה
רח' הרב בלוי 33 ירושלים
20:30

עץ חיים עם ביאור בלבבי משכן אבנה

שער הנסירה ♦ פרק ט'

שהכתר דז"א נעשה מגילוי מציאות עתיק.

נחדד, כתר הוא בגימט' תרי"ג וז', והיינו כי כל פרצוף ופר צוף הוא כמנין תרי"ג, וכשמצרפים את הז' של העליון שמתלבשים נמצא גימט', תר"ך, כתר. אולם אינו ממש עתיק שמאיר בז"א, כי אין גילוי של עתיק בתחתונים, כפי שהרב מבאר מיד, אלא היינו שעתיק שמתלבש בא"א מאיר לז"א, והוא משורש סוד פרקין תתאין דנו"ה שירדו לראשית הבריאה בסוד דדי בהמה². וכנודע בכ' ללות הכתר נעשה בו ב' פרצופים, עתיק ואריך, וביחס הזה עתיק מאיר באריך הארה בסוד הכתר לז"א, ואמנם הארה זו עוברת דרך או"א, אך הוא בסוד מעבר בעלמא.

אמנם א"א שיהיו הם עצמן כי הרי אין ז"א מלביש לא"א רק מטבורו ולמטה³, אך הענין כי מאותו אור עליון שבז' דגלגלתא דא"א וז"ת דעתיק ישתלשל האור ממדרגה למד' רגה עד שיכנס האור ויאיר בז' גלגלתא דז"א: והיינו דאינו האור עצמו דעתיק אלא הארה בלבד.

וסוד הענין כי הנה נת"ל כי חצי יסוד עתיק מתלבש תוך חצי ת"ת תחתון דא"א, והוא מתלבש ממש תוך רישא דז"א: עיין ברש"ש שהעיר שבכל המקומות ובפרט בשער א"א ואו"א התבאר דלא הגיעה התפשטות יסוד דעתיק כי אם עד החזה דא"א, ועיין ברש"ש שהם ג' שמועות בענין, וזו אמנם אחת מן השמועות.

והיינו דלפי המהלך הזה נמצא שעתיק מאיר בז"א, והיינו ע"י שמתלבש עד חצי תחתון דת"ת דא"א, נמצא שז"א שמלביש את א"א מטבורו, אזי הוא יכול לקבל הארה מעתיק בהתלבשות בא"א, לרישא דז"א המלביש שם, וא"כ צריך ביאור דאינו כפי שהתבאר בדברי הרב שאין עתיק מאיר בז"א אלא הארה בלבד.

ביאור הענין הוא כי הם ב' הבחנות של הארת עתיק בז"א, והם ביחס לב' הבחנות שיש בז"א עצמו, כלומר ביחס של ז"א שאינו אלא ו"ק אזי היסוד דז"א הוא יסוד

ואמנם תחלה אבאר בקיצור ענין הז' שנים שיש מי"ג עד כ' שנים שאני מסופק זמן הדיקנא אימתי היה, ואחר כך אח' זור לבאר ענין התפילין והדיקנא. הנה כבר נתבאר במ"א איך נכנסים מקיפי לם דצלם בפנימית דז"א באלו הז' שנים: והיינו כי עד גיל י"ג נכנסים הצ' דצלם שהוא פנימיות הז"א, ומי"ג עד כ' שנים שהם ז' שנים נכנסים הל"מ שהם המקיפין והם כמספר ע' שהם שבע בעשרות, ז' שנים.

כן יש בחי' אחרת הנעשים באלו הז' שנים כנגדן דוק ותשכח זה: עיין ביפ"ש שביאר שלא נכנס רק מדרגה אחת אלא יש עוד מדרגות שנכנסו בשנים הללו.

והענין כמ"ש בא"א אחר שנתקן כל פרצוף נתקן ראשו יותר במילוי (נ"א בעילוי) בסוד ז' תקוני דגלגלתא שנת' לבשו בהם והאירו בהם ז"ת דעתיק, כן בזעיר אנפין אחר התיקון צריך שיתקנו ז' תיקוני דגלגלתא מבחי' עתיק, ונודע כי אין עתיק מתפשט אלא בהתלבשות א"א, נמצא כי ז' תקוני דגלגלתא דא"א אשר בתוכם ז"ת דעתיק יאירו בתוך ז' דגלגלתא דז"א ויושלמו ז' דגלגלתא בז"א ג"כ: ככל עולם תחתון שמלביש עולם עליון ממנו, ז"ת דעתיק מתלבשים בא"א, בסוד ז' תיקוני דגלגלתא, ואמנם הוא רק אחד מן הפנים שמתלבשים ז"ת דעתיק בא"א, כי גם מתפשטים ז"ת דעתיק בגופא דא"א⁴, והתבאר גם שיש בהתלבשות ז"ת דעתיק בא"א מחלוקת בין האר"י ז"ל לבין הגר"א, לדעת האר"י ז"ל עיקר תיקוני גלגלתא הם חסד וגבורה, ולדעת הגר"א הוא רק בחסד.

הנה התבאר שז"א יש בו שורש שמקבל הארה מאו"א, וכן שורש שמקבל הארה מא"א, והשתא מתבאר שיש בו שורש שמקבל הארה מעתיק, ואמנם התבאר שעיקר תיקונו דז"א הוא ע"י א"א דייקא, ולכן א"א נקרא 'אריך' וז"א נקרא 'זעיר', כי שניהם בני חדא ביקתא הם, וכפי שהתבאר לעיל שא"א מאיר ליסוד דז"א, ועי"ז יסוד דז"א שהוא יסוד קצר נעשה יסוד ארוך, מכח הארת אריך. אולם מ"מ ז"א מקבל ג"כ מהארת עתיק שהוא הארת 'הכתר', נמצא

¹ כמבואר במקומו.

² אמנם בפורים יש הארה מיסוד דאבא שבוקע את הנוק' ויוצא לחוץ, ומעין כך מתגלה ע"י עתיק שהוא בוקע לתתא בסוד נה"י, יסוד. אולם הארת יסוד אבא הוא מכח א"א ש'מאריך' את יסוד אבא עד הנוק', לעומת כך הארת עתיק בסוד כתר לז"א הוא מכח עתיק, והבן. ואמנם מבואר להלן שהארכה יסוד עתיק הוא מכח א"א שהוא קו אמצע כי אם הייתה הארכה מכח עתיק היא הייתה לרוחב ב' צדדים נה"ה, היינו משום שעתיק מאיר ביסוד בלבד א"א ולכן ההארה היא בקו האמצע, והבן.

³ בדקות כאשר ז"א עולה למקום יש"ס הוא בטבורא דליבא.

לכות היא גם הסוף, ובאמצע הם מגבורה עד הוד. וביחס של הגדרת כלל ופרט וכלל, חסד הוא הכלל, מגבורה עד הוד הוא הפרט, ויסוד ומלכות הם הכלל, יסוד שהוא 'כל' והמלכות שהיא 'כלה', כנודע.

ומש"כ דהתלבשות חסד דעתיק הוא בגלגלתא דא"א, וכבר הוזכר שלפי שיטת האר"י ז"ל החסד מתלבש בגלגלתא והגבורה בטלא דבדולחא, אבל לשיטת הגר"א החסד מתלבש בשניהם.

וגם היסוד דעתיק נקרא כל ויש בו כללות כל ז"ת ושמור כללים אלו: והיינו כי יסוד דעתיק כולל כל החסדים וכל הגבורות בתוכו, ולעניינא דידן הוא חסד דגניז בפר מא דאמה, והוא סוד היסוד שנקרא 'כל' שהוא גימט' של ה"ח, נ', שכל אחד עשרה.

והנה אלו הז' שביסוד נמשך מן הז' שבחסד בסוד חסד דשריא בפום אמה, ואלו הז' אורות דיסוד דעתיק הם מתלב' שין בז' גולגלתא דז"א, והרי בז' שנים אלו נתקן הכתר דז"א לגמרי, כי הכתר הוא בחי' ז' דגלגלתא, והיה זה בז' שנים, והרי עתה הוא בן ז' שנים: ועיין ביפ"ש שביאר שישנן האורות נוספות בז' שנים הללו, וכן ישנן האורות נוספות הבונות את כתר דז"א.

והוא כפי שהתבאר שיש שורש לז"א בעתיק ויש שורש לז"א בא"א. והיינו כי מדין שורש ז"א בא"א, א"א מאריך את הז"א, ועיקר הגילוי מתגלה ביסוד תחתון, יסוד דז"א, וכפי שהוזכר לעיל שכאשר מתגלה יסוד תחתון מתגלה דעת עליון, ואז מתארך קומתו של הז"א מו"ק לג"ר, ומיסוד קצר נעשה יסוד ארוך. לעומת כך מדין שורש הז"א בעתיק, הוא בחינת הכתר, ואין הוא מדין הארכה, כי כתר אינו 'מאריך' את הקומה, אלא הוא 'מעל' הקומה, הוא שורה 'על' הדבר. ומאותו שורש שעתיק הוא מלכות של עליון שנעשה כתר דאצילות, הכי נמי הוא בונה את כתר דז"א, ולכן הכתר הוא קרוב להסתלק מחמת ששורש עתיק הוא בסוד העתקה ממקום למקום, משא"כ החב"ד חוזרים ומסתלקים אך בכל פעם הוא באופן של אריכות הקומה, שנעשה לו עצמיות. כלומר שהחב"ד נעשה מנה"י של עליון והכתר נעשה מת"ת של תבונה מ"מ שורש הארכת הקומה הוא מכא"א, ושורש הכתר הוא מעתיק¹, והבן.

של עצמו, שהוא יסוד קצר, ואין בו הארה דיסוד דא"א, ואזי אין בו גם הארת עתיק שמתלבשת במציאותו של ז"א, אלא הארה בלבד. אולם מצד שהז"א נעשה לו ג"ר, והיינו ע"י שהנה"י שלו עולים לחג"ת והחג"ת עולים לחב"ד, ואזי נעשה לו נה"י חדשים, כלומר יסוד חדש, שהוא נעשה מהארת א"א, אזי גם יסוד דעתיק מתארך², ומתלבש לחצי תחתון דת"ת דא"א, ומאיר למציאותו של ז"א שמלביש שם, ואזי ז"א מקבל ממנו הארה מתוך ביטול של התלבשות, שהמלביש בטל למולבש, והבן.

והיינו דכל אריכות שביסוד הוא מכא"א, בין בהארכת יסוד דאבא שבוקע יסוד דנוק' בהארת פורים, בין בהארכת יסוד דז"א כאשר עלו הנה"י להיות חג"ת ונע' שה לו נה"י חדשים יסוד חדש, ובין בהארכת יסוד דעתיק שהיה בחזה דא"א ויורד' ומתארך ומתלבש בתוך חצי ת"ת תחתון דא"א להאיר לז"א, הכל נעשה מכא"א, והבן.

אולם עיקר הארכה המתגלה מדין א"א הוא ביסוד, אולם הארכה המתגלה בעתיק הוא בסוד דדי בהמה שהם פרקין תתאין דנו"ה שיוורדים בסוד דדי בהמה לב' ריאה. והיינו כי מהות א"א הוא קו אמצע, בחינת יושר, לעומת כך מהות עתיק הוא בסוד רוחב ולכן הארכה דיליה היא בנו"ה דייקא. אולם כאן בסוגיין מתגלה האר"כ ביסוד דעתיק שהוא קו אמצע, והוא מדין א"א, והוא מה שהתבאר שהארת עתיק בז"א אינו אלא בהתלבשות עתיק בא"א, והיינו שאין ההארה מתפשטת לתתא אלא ע"י הארכה מדין א"א, והבן.

ומאותו יסוד דעתיק יצאו אלו האורות הנ"ל אחר שנתפשטו מלמעלה עד מקומו, וממנו יצאו אלו ז' דגלגלתא דז"א: והיינו כפי שמבאר הרב מיד דההארה דז' תיקוני דגלגלתא דז"א מתפשטת ליסוד דעתיק מצד מה שהיסוד הוא בחינת 'כל', לכן כל ההארה מתפשטת ליסוד ומשם לרישא דז"א.

וטעם הדבר הוא כנודע כי עתיק חסד שלו נקרא יומם³ כי כלולין בו כל ז"ת, והנה התלבשות חסד דעתיק הוא בגלגלתא דא"א כנודע, ואותן הז' כלים כללות אורות שב' חסד ההוא נתלבשו שם בז' גלגלתא דא"א כנודע: והיינו כי חסד הוא ההתחלה, בסוד 'כי אמרתי עולם חסד יבנה', ויסוד הוא הסוף בסוד 'חסד דגניז בפומא דאמה', והמ-

¹ ובזה מתיישב שאלת הרש"ש.

² פעמים זה נאמר על עתיק ופעמים על א"א,

³ וכפי שהתבאר ביפ"ש הנ"ל.

פִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תּוֹרָה וְדִבֵּר ה' מִירוּשָׁלַם

פה מציאות של חכמה, והיינו שמה שהיה 'השערה' נעשה 'השראה', והבן. ולא רק הארה לעילא, אלא יורד לתתא בסוד דיקנא.

והוא הנקרא 'זקנו מלא', כלומר אחר שהאיר בו הארת עתיק שהאיר כתר לז"א, והיינו שקודם נוצר הזקן אך לא בשלימותו אלא עד אחרי כ' שנים.

וצ"ע אם פ' זה הוא עיקר הדיקנא והתחלתה אפי' ט' תקונים או אם איירי במילוי הדיקנא שיהיה בן י"ג תקונים: לכאורה לפי מה שהתבאר בדברינו הוכרע הספק, כי מיירי בהארת הדיקנא מכח הארת עתיק, בסוד הכתר, והיינו דמיירי בדיקנא די"ג תקונים, כי הדיקנא בסוד הט' הוא מלשון 'טף', קטן¹, לעומת הדיקנא של י"ג תיקור נים, י"ג גימט' אחד, שהיא הארת א"א, ובעומק יותר היא הארת עתיק, ועי"ז נעשה זקנו מלא, כלומר היא דיקנא של י"ג תיקונים שמצטרף לה הז' שנים מי"ג עד כ' שנים, 'עשרים' גימט' כתר, וכ' הוא פעמיים י', מתתא לעילא ומ' ליעלא לתתא וחוזרים ומתאחדים לאחד.

ונבאר עתה ענין התפילין שהוא הבחי' הו', ואח"כ נבאר הדיקנא, כי שניהם הם אורות מקיפים שיצא מהפ' נימים, הנה התפילין הם נקרא חיי המלך, והטעם כי המו' חין נקרא חיים של ז"א שהוא המלך, ואלו החיים נמשכים לו מאו"א הנקרא חיים כנודע: התפילין נקרא חיי המלך בבחינת נשבע בחיי המלך, והוא סוד אור החיה שהוא מקיף שנכנס לפנים ויוצא בסוד השערות, ונעשה בחינת שיעור כנ"ל. ואמנם נמשכין לו מאו"א, והיינו בהתפשטות לתתא, אך השורש העליון בדיקנא בסוד חכמה סתימאה.

ובהיות המוחין בבחי' מקיפין הם ד' ובחי' פנימים הם ג', לכן כנגדן ב' שיניין של תפילין של ג' רישיין ושל ד' רישיין: והיינו כאשר הדעת מתחלקת לחסדים וגבורות אז הם ד' מוחין, וכשהדעת כוללת את החסדים והגבורות נעשה הדעת מוח אחד ונמצא שהם ג' מוחין. ובעומק הד' והג' יחד הם ז' שנים, והוא עומק הצירוף של הל"מ בגימט' קטנה, שהל"ם הם המקיפין, והמ' הוא ההבחנה של הד' מוחין והל' הוא ההבחנה של הג' מוחין.

והנה (נמצא) נצח דבינה נתפשטה עד החזה לבד שהוא טבו רא דלבא, והבן כי זה פי' טבורא דלבא, והטעם כי זו היא לצורך ז"א, ומכאן ולמטה הוא התחלת הנוקבא ואז שם נתפשט ההוד דבינה עד טבורא דגופא כנזכר באדרא

ואח"כ נתקן גם סוד מוח דז"א הנקרא חכמה כנודע, כי כבר ידעת כי תיקון המוחא נתגלה בדיקנא, ואז אחר הכ' שנים מתתקן דיקנא דז"א ואז מתנוצץ בו סוד הזקן לכן אינו נוצר באדם הדיקנא עד כ' שנים: והנה דברי הרב צריכים ביאור, דהרי מוח חכמה דז"א נבנה מחג"ת שעלו להיות חב"ד וכן מנה"י דתבונה שיורדים, אלא שגם כאן דברי הרב באותו מהלך כבענין חב"ד וכתר דז"א מצד שורשם בעתיק ובאריך, שהם שורשו העליון, ואין הכי נמי שכל ההארות והבנין שהתבאר עד השתא במוחין דז"א קיימין ונבנו כבר, והכא מיירי בענין סוד המוח הנתקן בסוד הדיקנא, והבן.

וסוד המוח דמיירי השתא הוא בסוד 'והחכמה מאין תמצא', כלומר החכמה שהתגלה עד השתא הוא מכח חסד ונצח, מלעילא ומלתתא, והוא בחינת חכמה לעצמה, והשתא אחרי הארת הכתר מעתיק, מתגלה שורש נוסף לחכמה, בסוד 'והחכמה מאין תמצא'.

והיינו כי החכמה שהתגלה בז"א עד השתא הוא בקו ימין, אולם החכמה המתגלה כאן שהיא בסוד 'והחכמה מאין תמצא', היא באמצע, בשורש הכתר. והיינו כי החכמה המתגלה כאן היא בסוד החכמה המתגלה בסוד הדיקנא, וכנודע שהארת הדיקנא שורשה הוא בחכמא סתימאה דא"ק, והיינו דדיקנא היא בסוד 'זה קנה חכמה', משורש הארת אח"פ דא"ק, לכן הוא דייקא בא אחר הארת הכתר מעתיק ואז מתגלה מוח חכמה בחינת 'והחכמה מאין תמצא', מכח ההשראה של הכתר.

לפי זה מתבאר מה שכתב הרב לעיל שהוא מסופק מתי היא הארת הדיקנא, והתבאר בדברינו שנעשה בשל' בים עד שמתמלא זקנו, אולם השתא מתבאר שיש הבחנה חדשה במציאות הדיקנא, והיינו דאינו מהמוח כפשוטו, אלא משורש חכמה סתימאה, משורש הכתר.

הנה הוזכר לעיל שע"י הארת התפילין שהם על השערות נעשה שהארת השערות שהם בסוד 'השערה' נעשה בסוד 'שיעור', כלומר האיני מושג נעשה מושג בבחינה מסויימת. והשתא מתבאר שבהארת הדיקנא נמצא שמה שהיה קודם הארה בבחינת שמשלשל בהדרגה בסוד 'זקן אהרן שיורד על פי מידותיו', כלומר מידה אחר מידה, בסדר הדרגה, נעשה השתא הארה נוספת בסוד הארה מדין 'השראת' הכתר, שההשראה העליונה מוסי'

¹ שורשים קרובים.

² בערכין, כי מיירי בגדלות.

הז"א כביאור הרש"ש.

ואין הם ב' מהלכין נפרדים, אלא הם ב' שלבים, כיקודם הוא החלפת הרצועות בקשר של תפילין מאחור להארה לנוק', ואח"כ חוזרים לפנים לצורך הז"א, ודבריהם משלימים אחד את השני^ט, והבן.

עיבור ב' נקרא אהי"ה כי בסוד עיבור זה נתפשטו כל הו"ק כל א' בסוד ג"פ ז', דמיון עיבור א', והם כמנין אהי"ה: ג"פ ז' הוא כמנין אהי"ה.

גם נקרא הבתים דראש אהי"ה, כי הבינה הנקרא אהי"ה נה"י דיליה, שם הבתים שבהם מתלבשין המוחין הנקרא הו"ה בחי' ז"א: כנודע שם אהיה הוא ע"ש העתיד להיות, בסוד 'אנא זמין להולדה' או 'למיהו', ושם הו"ה מורה על עצם ההיות. וישנה הבחנה שהו"ה למעלה מאהי"ה וישנה הבחנה שאהי"ה למעלה מהו"ה. דמחד הו"ה מורה על אמיתות היותו, בסוד 'הוא ושמך אחד', אזי הו"ה למעלה מאהי"ה, כי הוא קודם שנברא העולם, כדתנא בפרקי דר"א^י 'עד שלא נברא העולם היה הוא ושמך אחד', ורק אח"כ הוא שם אהי"ה דהיינו בסוד מה שעלה במחשבה, על מה שעתיד להיות. ומאידך כל הו"ה תחתונה אהי"ה הוא למעלה ממנה, כי כל הו"ה הוא מחמת שם אהי"ה שעשה אותה.

והוא המבואר כאן שבסוד עיבור נתפשטו כל הו"ק בסוד אהי"ה, בסוד 'אנא זמין להולדה', והמוחין עצמן הם הו"ה. והם אורות וכלים, והיינו כי המוחין הם לעו"לם הו"ה^י, והלבושין של המוחין הם אהי"ה. ולכן מבאר הרב שגם תפילין^י של ראש שבכללות הם בסוד אהי"ה, גם בפרטות הם בסוד אהי"ה, מצד המוחין שבתוך הב' תים שעתידין לירד לתתא, כלומר הם הרצועות שיוורדות בהיפוך לצורך הנוק', כי הם יורדים בסוד אהי"ה בסוד 'אנא זמין', שעתידין לירד, לצורך בנין הנוק' לתתא, והבן.

בטבורא שלים וע"ש: הנצח עד טבורא דלבא לצורך ז"א וההוד למטה לצורך הנוק', ולפי זה התבאר לעיל שלכן הנצח הוא הקו הקצר וההוד הוא הקו הארוך.

וז"ס ב' רצועות ימנית עד החזה קצרה, קרן גבוה, ורצועה שמאל עד הטבור ארוכה, קרן הב': והוא כנ"ל דנצח ימין הוא הקו הקצר, והוא קו השמאל הוא הקו הארוך.

ואע"פ שבפ' פנחס בר"מ דרכ"א ע"ב אמר כי הימנית הוא ארוכה, אין קושיא כי שם אמרו בבחי' המניח תפי"ל ב' בעצמו אך בבחי' הבינה עצמה נמצא כי ימין שבה הוא שמאל שבו וכן להפך: עיין ברש"ש דביאר דאין הכוונה שימין שבה דהיינו נצח דבינה הוא בשמאל שלו, כי זה אינו, כי כל הפרצופים פונים לצד מערב ורק הנוק' פונה לצד מזרח, וא"כ נה"י דבינה והז"א הימין שלהן שווה, אלא לעולם הימין שבה נכנס לימין שלו והשמאל שבה נכנס לשמאל שבו, וא"כ לכאורה הנצח צריך להיות הקצר והוד הוא צריך להיות הארוך.

לכן מבאר הרש"ש שמש"כ כי ימין שבה הוא שמאל שבו היינו על בחינת ב' הרצועות הנמשכות מנו"ה דאו"א שבחו"ב דז"א, דמסבבות ומקיפות הראש דז"א עד העורף שבו, ושם נקשרים שתיהם, וסרח העודף ברצועות נמשכות על שתי כתפיו מצד הפנים, רצועות הימין לשמאלו עד החזה, ורצועות השמאל לימיו עד הטבור.

מתבאר בדבריו שהתחלפות נעשה ע"י קשר של תפילין ששם הרצועה הימנית נהפכת לשמאל והיא קצרה כי היא שייכת לקו הימין שהוא הקצר, והרצועה השמאלית נהפכת לימין והיא ארוכה כי היא שייכת לשמאל שהיא ארוכה.

אולם עיין ביפ"ש שביאר שהוא משום שהוא לצורך המוחין דנוק' שעומדת באחור של הז"א והם במדרגת דב' קות של אב"א, נמצא כי ימין שלו הוא שמאל שלה ושמאל שלו הוא ימין שלה. נמצא לפירוש זה שהוא לצורך הארת אחור, ואמנם הם חוזרים להיות פנים בפנים, אך שורש עיקר הארתם הוא להאיר באחוריים שלו, ולא לצורך הארת פנים מחמת ב' הרצועות שחוזרין לפניו של

^ט ועוד ביאר היפ"ש בביאור שני שההיפוך הוא מחמת שאימא עומדת פנים בפנים עם הז"א ולכן רצועה ימין שלה שהיא נצח שהוא קצר הוא בשמאל שלו ולכן השמאל הוא הקצר, ורצועה שמאל שלה שהוא הוד שלה היא ארוכה והיא בימין שלו ולכן היא הארוכה.
^י נ"א דיליה, הגו"ב.
^{יא} פ' כ"ג.

^{יב} התבאר שהוא גם במוחין דקטנות שהמוחין עצמן לעולם הו"ה.

^{יג} והיינו כי התפילין הם ככלות הבתים והפרשיות אהדי, כלומר הבתים הם הכלים והפרשיות הם האורות, והבן

להוציא פעולותיו וכוחותיו

על התורה

מצד מדרגת המלכות דאלינות, תכלית הנריאה היא הולאת שמותיו ופעולותיו של הצורא יתברך וכמ"ש לעיל שזו מדרגת המלכות - מדרגת שם* ומדרגת ההולאה לפועל.

ומדרגה זו היא למעלה מעבודת הצירורים, ואין כאן טוב ורע אלא כולו טוב, והמלכות שהיא השמות (והכישים), היא מגלה את פעולותיו של הצורא, והתכלית הוא גילוי פעולותיו, וזה מכוח שמותיו.

וגילוי פעולותיו נעשה כאשר הקצ"ה משתמש בכוחותיו בצריאה, וכגון כשמנהיג צנהגת המשפט, החסד, הרחמים, וצשאר הנהגות.

אולם יתר על כן מצויר כלשון העץ חיים, שמכוח כך שהנצחיים קוראים בשמותיו מתגלה התכלית בצריאה, שהרי התכלית הוא גילוי שמותיו להראות פעולותיו, ועל ידי שהנצחיים קוראים בשמותיו מתגלים פעולותיו.

* עיין פרדס רימונים שער כג פרק כא ד"ה שם. ועיין עוד קהלת יעקב ערך שם.

על העבודה

מצד מדרגה זו של 'להוציא פעולותיו וכוחותיו לידי פועל ומעשה', העבודה היא לראות את הנהגת הבורא בבריאה ולהבחין היכן מתגלה הנהגת החסד הרחמים והמשפט וכו', וכן כיצד מתגלה מציאות הויותו ואדנותו וכו'.

וזוהו גם ענין הזכרת י"ג מידות המעוררים את רחמי הבורא, כי מכוח כך שאומרים שהוא רחום וחנן וכו', אזי מתקיים התכלית שמתגלים שמותיו ופעולותיו וזה עצמו מעורר את הרחמים*.

* ועיין אור המאיר דרוש לפסח וז"ל: והכלל מי האיש הירא ועובד את הקב"ה באמת ובלב שלם, כל מה שמשגיג ורואה בנפלאות הבורא, לוקח לעצמו רמיוז דחכמתא להשיגו מצד פעולותיו. לדעת איך לקרותו יתברך בתואר שמותיו וכינויו לערך פעולותיו, ומעורר בקרבו אהבה ויראה הרוממות בתורה ותפלה, איך להוציא דיבור בשלימות בדחילו ורחימו, ולקרותו יתברך בשמות, ואזי גורם מילוי והארה בז' המדות, שמהם נמשך התחלקות תואר כינויו, כשפועל חסדים בעולם נקרא בשם א', וכשפועל רחמים נקרא רחום וחנן וכדומה, לערך התחלקות הפעולות משתנה בתואר שמותיו וכינויו הקדושים, והכל תולה בהשגותיו אותו יתברך באמצעות

ואם לא היה מוציא פעולותיו וכוחותיו לידי פועל ומעשה לא היה כביכול נקרא שלם לא בפעולותיו ולא בשמותיו וכינויו... ואם לא היה לו נבראים לא יוכל ליקרא בשם אדון ועד"ו בשאר שמות כולם וכן בענין הכנויים כגון רחום וחנן ארץ אפים לא יקרא על שםם זולת בהיות נבראים בעולם שיקראו לו ארץ אפים וכיוצא בזה בשאר הכינויים כולם

דבר והיפוכו בשורש השרשים הוא ששני דברים יכולים להיות בבת אחת, איפוא השורש כביכול שמתגלה ששני דברים לא יכולים להיות בבת אחת, אם הוא יתברך שמו נמצא לכאורה אין מקום לנבראים, ואם יש מקום לנבראים הוא לא נמצא אבל כמו שמאריך

הנפש החיים בשער ג' בהרחבה הוא נמצא ואנחנו נמצאים מצדו לית אתר פנוי גם עכשיו, אנחנו נמצאים בתוך זה, זה נקרא כפה עליהם הר כגיגית, זה העומק של ההארה שמתגלה שבבראשית ברא אלוקים נראה כביכול שיש חלל פנוי, אבל במתן תורה מתגלה המדרגה היותר עליונה מבראשית ברא אלקים, כמו שהרחיבו רבותינו ומה מתגלה, מתגלה שאנחנו והוא מוכרחים להיות בבת אחת בכל מקום שאנחנו נהיה הוא נמצא שם ואנחנו מוכרחים להיות אתו בבת אחת, זה נקרא המדרגה של חיים ומות בבת אחת כמו שהוזכר חי מת שמתגלה במדרגת מתן תורה זה לא מת כפשוטו חלל באדמה, זה מתגלה שבמקום החלל גם הוא נמצא, זה עומק הכפיה של כפה עליהם הר כגיגית, זה העומק אם כן של האור של מתן תורה, שנזכה בעזר השם להיות כפויים עמו יתברך שמו כפה עליהם הר כגיגית, מצד העבודה התחתונה זה ההרגל דבר של קדושה, תכו לרגליך שעולה למעלה אז ההרגל דבר תרגילנו בתורתך, ומכח כך לכל שאר חלקי העבודה שאדם מוכרח לעשות אותם, הם אמרו נעשה ונשמע ומכח כך כפה עליהם הר כגיגית זה התפיסה התחתונה ראשית במדרגת הכפה עליהם הר כגיגית במדרגה של תרגילנו בתורתך, זה היחס במדרגה של אורייתא וישראל, אבל במדרגת קודשא בריך הוא וישראל או במדרגת קודשא בריך הוא אורייתא וישראל, אז הכפה עליהם הר כגיגית הוא על לית אתר פנוי מיניה שהוא ממלא את החלל ואנחנו בתוך אותו מקום עצמו, זה התוקף שנקשרו ישראל להקב"ה במתן תורה באופן שלא יוכל לשלחה, אין הסתלקות של החלל הפנוי שהאור מסתלק ונעשה חלל הפנוי אלא מוכרחים להיות עם הבורא יתברך שמו לנצח נצחים בלי שום אפשרות של פירוד זה נקרא בעומק המיתה שלמעלה מן החיים זה היחידה שלמעלה מן החיים, זהו שלמות ההארה השלמה של פנימיות מדרגת מתן תורה, מדרגת החי האמתי, חיה יחידה כידוע עד מאד בדברי הבעל שם, זה עומק הפנימי של הארת מתן תורה, מוכרחות להיות דבוק בו יתברך שמו בלי שום אפשרות של פירוד לעולם, שלמות דבקות והתכללות בו יתברך שמו.

שלושה דרשות - 36 עמודים

ד' תפיסות של מדריגת הַפְּרִיִת

פגם הברית זה מי שנכנס לבית שאינו שלו, ומי ששומר בריתו, זה מי שמכוון את בריתו רק לביתו זו אשתו שלו. ביום השמיני רק מסירים את העורלה, אך שומר הברית זה מי שתמיד הברית מצורפת לכלי הראוי לה.

בפרטות כל אדם נמצא עם הכלים שיש לו, רוב בנ"א אינם זוכים לקבל את הכלים שלהם והם משתמשים בכלים שאינם שלהם [לפחות בחלקם], ומי ששומר בריתו זה מי שכל כליו מכוונים אליו והוא משתמש בכל כליו שקיבל מאת השי"ת, שורש הכלי זה מה שהאדם עוסק בתורה בחלקו דיליה, בכלי אומנותו של הקב"ה, זה בעומק שומר הברית.

[ד.] פנים נוספות במדריגת הברית, ברית משורש בר, דבר מבורר, ברה כחמה, מלשון ברירות. כאשר בנ"א מצטרפים באופן שאינו מתוקן זה מדריגת ערב – תערובת [ע' בר, היפך הבר ברור], אך כאשר הצירוף הוא מבורר זה חיבור שלם של מדריגת ברית. רוב צרופי בנ"א הם במדריגת תערובת, ערב חושך, אך מי שזוכה לשמור על הברית [במובן הפנימי] הוא זוכה שכל צירופו לכל דבר הוא באופן ברור ומבורר.

במילה ברית יש את אותיות ברי, הנה רוב צרופי והכרעות בנ"א [להבין עמוק] הוא בא מכה רוב, ולא מכה שבירי להם למה צריך להצטרף, [מלבד הרשעים שלכם ברי להם כאלו, זה ברי דקילקול] כלומר אין להם צד גמור שכן, וצד גמור שלא, אלא הם עושים מה שיותר נראה להם [ואף מי שאינו מודע לכך, כך זה בעומק דעתו]. כעין הכרעת רוב של ב"ד, לעולם יראה אדם עצמו כדיין [כמומחה, או שקיבלו עליהם], אך יש הכרעה שהיא מכה הברי, כאדם הטוען לחיבורו ברי לי שאתה חייב לי מאה זו, זה תביעה של ברי ולא מכה רוב, כמוכן שבדקות גם זה מכה רוב, כי יתכן שאולי טעה, אלא שסומך על רוב פעמים שאינו טועה. ולעולם כל עוד יש את קלי' עמלק בעולם יש תמיד צד של ספק והכרעותו ע"י רוב. אך מלבד דקות זו רוב הכרעות בנ"א בעולם המעשה הם מדין רוב, אך שומר הברית יש לו ברירות של בר, ברי, יש לו צירוף מבורר.

וביתר דקות המילה ברית זה אותיות ברי - ת'. כידוע, כמה שהדבר נמצא יותר בראשיתו הוא קרוב יותר לשורשו והוא יותר ברור, וכמה שהוא מתרחק מראשיתו הוא יותר מעורב ואינו ברור, דוגמא לכך זה סדר האותיות, וכן ירידת הדורות, כמה שהדורות יותר קרובים למעמד הר סיני הם יותר קרובים לבהירות, וכמה שהם יותר רחוקים מהראשית כך הם יורדים. השלימות העליונה של מדריגת הברית זה שהברי מאיר גם את המדריגה התחתונה ביותר שזה האות ת', כלומר מלבד מה שהברית מאירה בשורש [שם האור הרבה יותר ברור] שזה אותיות איבר – בר א', זה מאיר עד המקום הנמוך והשפל ביותר שזה האות ת', זה מכה הברי השלם.

ודוגמא לדבר ביחס לאוב"ק, מבואר בגמרא (גיטין כא.) היאך בני אדם מותרים בנשותיהם בלילה, אלא בטביעות עינא דקלא, וצ"ב כיצד בעין רואה את הקול, אלא זה מדריגת ברירות כעין שהתגלה במעמד הר סיני שהיו **רואים את הקולות**, וההפך מטביעות עינא דקלא זה בת קול, במילה ברית יש אותיות **בת**, וזה המדריגה התחתונה שבברית, והעינא דקלא זה המקום העליון של הברי בת'.

כאשר בנ"א מצורפים לנשותיהם באוב"ק, יש אבר חי ויש אבר מת, ידוע השאלה על הכתוב ביום אכלך ממנו מות תמות, שלכאורה לא מת, וא' הביאורים לענינא דידן, שהמוות חל באוב"ק, בזה שיש אבר מת. בלשון הגמ' זה נקרא תו חים ותו מות. מה שבנ"א מותרים בנשותיהם בלילה זה מכה הברית שמגלה את הברי המוחלט גם בתיו, ואז הוא מצורף למציאות החיים, וככל שהוא מתרחק מהחיים הוא נהיה מת. ברית גמורה זה לצרף את עצמו למקור החיים בראשיתו, ושיהיה אבר חי ולא אבר מת, ולהמשיך את הבהירות שנמצאת בשורש עד מקום התיו הגמור. ובקילקול נאמר הפר את בריתי, אך כשזוכים להאיר את האור השלם של מדריגת הברית בכל ד' חלקיו שנתבאר בס"ד השתא בקצרה, זה הברית שמאירה עד מקום האחרית, זה הברית שמאירה בסוף ימות עולם את האור הברור, מכה כך מאיר האור חדש על ציון תאיר.

יש לשים לב שתמצית זו הינה טעימה בלבד מן השיעור ופחותה באין ערוך משמיעת השיעור עצמו.

[נושא השיעור: ברית, מבול, קשת, תבר, שבר, מלה, קרע, רקיע, עיקר, ערלה, בדל, מסך, אטום, טומטום, צירוף, כלי, אומן, אמונה, שלוש, משולש, תיבה, בית, נח, ברי, ערב, מבורר, רוב, שומר, איבר, בת, חי, מת, תיו, אור]

[א.] המושג ברית נאמר לגבי כמה ענינים, ויש לו כמה תפיסות, הא' ברית בהפוך אותיות זה תבר, [בארמית זה] לשון שבירה, ומאידך ברית היא דבר המצרף בין הנפרדים. דוגמא יסודית לכך זה מש"נ אחר המבול שהקב"ה נשבע שלא יביא מבול (בראשית ט יג) את קשתי נטתי בענן ונקימה לאות **ברית** ביני וביני הָאָרֶץ, המבול כידוע הוא גלוי של שורש הבראה שהיה בונה עולמות ומחריבם, והקשת היא מאחדת את כל הגוונים יחד, לכן היא הפך השבירה של המבול.

דוגמא יסודית נוספת לכך שברית זה צירוף הפך השבירה, ברית מלח, [לא תִשְׁבֵּית מִלַּח פְּרִיִת] ידועים דברי חז"ל שכאשר הקב"ה קרע בין מים עליונים למים תחתונים, בכו המים התחתונים בעינין למהוי קמי מלכא, והקב"ה ניחמם וכתר להם ברית מלח, על פל קרְנָנָה פְּקָרִיב מִלַּח, קרבן הוא מה שעולה מתתא לעילא, ועליו שמים את המלח, וכך חוזרים המים להיות קמי מלכא. כלומר בתחילה כל העולם כולו היה מלא במים, והקב"ה קרע [רקיע אותיות קרע] בין מים עליונים למים תחתונים, והמים תובעים לשוב ולהתחבר, ותביעתם להתחבר יוצאת לפועל ע"י ברית מלח, א"כ ברית זה לחזור להתאחד באופן גמור.

[ב.] פנים נוספות למושג ברית, זה הסרת המסך המבדיל, הדוגמא היסודית והשורשית זה הברית שנמצא באדם, שמעשה הברית היא הסרת הערלה שהוא דבר החוצץ, וכמו שאמר הקב"ה לאברהם הַתְּהֵלֶךְ לִפְנֵי הָהָה תָּקִים (בראשית יז א) כלומר בכדי שיהיה התהלך לפני, צריך שלא יהא מסך המבדיל בינו ובין הקב"ה. עֲוֹנֹתֶיךָ הֵיוּ מְבַדִּילִים בֵּינְךָ לְבֵין אֱלֹהֶיךָ (ישעיה נט ב) ושורש הערלה זה אדם הראשון שנולד מהול ומושך בעורלתו היה, ובברית מילה מסירים את הערלה שהיא מסך המבדיל ביננו לקב"ה, ודוגמא לכך שהערלה היא מסך, אצל כל אדם הערלה מכסה את הגיד גלוי, אך טומטום [מלשון **אטום** - מכוסה] כל הגיד שלו מכוסה בערלה, כלומר הערלה אצלו היא מחיצה המבדלת. ולפ"י לשון ברית זה מלשון לבר – לחוץ, כלומר זה נמצא בחוץ כי יש מחיצה, וכאשר כורתים ברית ומסירים את המחיצה המבדלת, הברית הופכת להיות דבר המחבר, ודוגמא ברורה לכך, ההבדלה הראשונה בבריא זה היה קריעת המים ועשיית הרקיע, והרקיע הוא הקורע בין מים עליונים למים תחתונים, אך מצד התיקון ע"י הברית מלח הקרע נעשה עיקר, כלומר נעשה מהקרע כח המצרפם דהעיקר מצרף את הענפים, והרקיע הוא נקודת האמצע כמו זכו שכינה ביניהם שמצרפת בין הזכר לנקיבה, זה עומק תפיסת ברית. [כלומר בפשטות הסרת המחיצה לבד זה נקרא ברית, שכן הם יכולים לחזור להתאחד, אך בעומק המחיצה עצמה נהפכת להיות הכח המחבר ביניהם].

השתא הגילוי הוא שהערלה היא חלק מהקלי' הטמאות, ולכן קוברים אותה בעפר, אך לעת"ל יתגלה כח הערלה דתיקון [הפך **שלוש** שנים ערלים לא יאכל, יתגלה החוט **המשולש** לא במהרה ינתק] שהערלה עצמה היא כח המצרף, זה הברית מילה דלעת"ל. והפך המושך בעורלתו דקילקול יתגלה המשכנת הברית דתיקון שזה כח המצרפם.

[ג.] פנים נוספות למושג ברית, התורה הק' נקראת ברית, לוחות הברית, ספר הברית, ועוד לשונות, בהגדרה ברורה ופשוטה, התורה היא ברית בין קוב"ה וישראל, התורה היא כח אמצעי המצרפם, אך בדקות יש בזה הגדרה נוספת, דהתורה כידוע נקראת כלי **אומנותו** [הקב"ה הוא **אומן**, כמ"ש קל **אמונה**] של הקב"ה, וביחס לכך התורה נקראת ברית, שברית עניינה חיבור בין [שנים] זכר לנקיבה, אך לא רק מצד הסרת הערלה כדוגמת אברהם ואבימלך שהיה ביניהם תביר, ועשו ביניהם ברית, אלא זה ברית של זכר ונקיבה, וְהָיָה חֶבְרָתָם נְאֻשָּׁת בְּרִיתָם (מלאכי ב יד) כלומר זה כח המצורף אליו, ודבק באשתו, ותקף שלימות הדביקות באשתו היא דוקא מכה האות ברית קודש, שע"כ נחקק הברית ביניהם, ע"י שהזכר נכנס אל **תוך** הנקיבה [ולא רק זה לצד זה או זה ע"ג זה], ולכן האשה נקראת בית דהיא הכלי קיבול של האות ברית קודש, זה עומק המושג כלי אומנותו של הקב"ה.

דוגמא לכך שכאשר נכנסים אל תוך הדבר זה נקרא ברית,

במבול כל העולם נחרב מלבד מי שהיה בתיבת נח, כלומר התיבה היא אפשרות להינצל מכה השבירה והקילקול, בפשטות מה שנח ניצל זה כמ"ש כִּי אֶתָּה רָאִיתִי צְדִיק לִפְנֵי בְּדֹר הָהָה (בראשית ז א), שדורו של נח כִּי הִשְׁתַּחֲוִית פֶּלַע בְּשׂוֹר אֶת דָּרְכּוֹ עַל הָאָרֶץ (בראשית ו יב) – פגמו באות ברית קודש, וואפ"י בע"ח, ונח שמר על האוב"ק ומכח כך הוא ומשפחתו ניצולו, וא"כ שורש הצלתו של נח היתה מכה שמירת הברית. אך בהגדרה יותר מחודדת, נח ניצל מכה מה שהוא נכנס לתיבה והוא הצטרף למדריגת בית, **תיבה** אותיות **הבית**, והוא הצטרף למדריגת כלי דתיקון, זה עומק הצלתו של נח, וזה עוד שורש דתיקון של מדריגת הברית. לפי"ז

בס"ד

בלבבי

שבועות

ברק - קולות וברקים

יום חמישי ב' סיון תשפ"ה
רח' הרב בלוי 33 ירושלים
20:30